

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.10.2020

Wojciech Zdanowicz
Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie

Urząd Morski w Szczecinie
Pl. S. Batorego 4, 70-207 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. - wykonanie planu finansowego Urzędu Morskiego w Szczecinie.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Morski w Szczecinie, Pl. S. Batorego 4, 70-207 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Zdanowicz, Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie ¹ , od 1 lipca 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Katarzyna Kozłowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/24/2020 z 16 stycznia 2020 r.2. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/33/2020 z 22 stycznia 2020 r. <p>(akta kontroli str. 1-4, 11)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Urzędu Morskiego w Szczecinie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych³ z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– analiza stanu zobowiązań,– analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i></p>

¹ Dalej: Dyrektor Urzędu.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: sprawozdanie Rb-27.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wydatki w Urzędzie Morskim w Szczecinie⁵ w 2019 r. zostały dokonane na cele i w wysokościach określonych w planie finansowym dysponenta III stopnia w ramach wykonania budżetu państwa w 2019 r., w części 21-Gospodarka morską.

W wyniku szczegółowej kontroli 52,5% zrealizowanych przez Urząd wydatków budżetu państwa i 60,5% wydatków budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ i aktach wykonawczych, z wyjątkiem kwoty 1 888,8 tys. zł. Została ona wydatkowana niezgodnie z przepisami dotyczącymi dokonywania wydatków lub zamówień publicznych, co stanowiło naruszenie przepisów art. 44 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 4 ustawy o finansach publicznych.

W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności i uzyskano efekty rzeczowe.

Sprawozdania budżetowe Urzędu za 2019 r. i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sporządzono je terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań i był w pełni skuteczny.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczące badanych wydatków polegały w szczególności na:

- udzieleniu części zamówienia publicznego na usługę utrzymania czystości bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷,
- zlecaniu pracownikom Urzędu na podstawie umów cywilnoprawnych zadań zbieżnych z zakresem odpowiedzialności urzędników lub działania komórek organizacyjnych Urzędu,
- zastąpieniu umowy o pracę umową cywilnoprawną,
- udzielaniu zamówień publicznych poniżej 30 tys. euro niezgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi,
- dokonywaniu zmian kontraktów po upływie terminów ich obowiązywania,
- niedopełnieniu obowiązku zawiadomienia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych⁸ o wszczęciu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki,
- żądaniu od wykonawców dokumentów zbędnych do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- nierzetelnych działaniach: w dokumentowaniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz w umowach zlecenia zawartych z osobami fizycznymi.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej Urząd.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.; dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843; dalej: ustawa Pzp.

⁸ Dalej: Prezes UZP.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

W planie finansowym na 2019 r. przewidziano wykonanie dochodów budżetowych w kwocie 3 669 tys. zł, w tym w wysokości 40 tys. zł z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (w § 0580).

W 2019 r., dochody budżetowe uzyskano głównie z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, wpływów z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień, wpływów ze sprzedaży składników majątkowych oraz kar i odszkodowań wynikających z umów.

W sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r. zrealizowane dochody Urzędu wykazano z wartością ujemną, tj. -9 548,1 tys. zł, w tym w § 0580 w kwocie -14 035, 6 tys. zł z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych. Wskazana sytuacja wystąpiła z powodu uznania dochodów o wartości 14 071,6 tys. zł jako nadpłaconych w latach ubiegłych, na podstawie ugody sądowej, zawartej 22.05.2019 r. z Wykonawcą¹⁰ kontraktu¹¹.

Na mocy zawartej ugody, Dyrektor Urzędu Morskiego reprezentujący Skarb Państwa zobowiązany został do zapłaty na rzecz Konsorcjum kwoty 30 000 tys. zł. Celem realizacji tego zobowiązania złożono wnioski o uruchomienie rezerwy celowej budżetu państwa na kwotę 15 928,4 tys. zł (§ 4600) oraz zapotrzebowanie na zwrot nadpłaconych dochodów z lat ubiegłych na kwotę 14 071,6 tys. zł (z tego kwota 10 986,7 tys. zł dotyczyła kary umownej częściowo zapłaconej w latach 2014-2015 przez Wykonawcę, a środki w wysokości 3 084,9 tys. zł były w 2015 r. zdeponowane na rachunku powierniczym w Banku Gospodarstwa Krajowego¹², a niewykorzystane na opłacenie faktur zostały zwrócone do Ministerstwa Finansów w 2016 r.). Ministerstwo Finansów przekazało 18.06.2019 r. wnioskowane środki na rachunek dochodów Urzędu i w tym samym dniu z rachunku dochodów Urzędu środki (14 071,6 tys. zł) zostały przekazane na rachunki Wykonawców.

Dyrektor Urzędu oraz Główna Księgowa wyjaśnili m.in., że: (...) *Urząd z udziałem i pełną wiedzą Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej¹³ podejmował kroki mające na celu zawarcie ugody między stronami, które w możliwie najmniejszym stopniu naraziłyby Skarb Państwa na dodatkowe koszty. Na początku 2019 r., przy udziale Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa opracowano wstępny projekt ugody wraz z opinią prawną i oceną jej skutków. Projekt przewidywał zapłatę na rzecz Powoda (...) kwoty 30 mln złotych. Z uwagi na to, że Urząd (...) dążył do możliwie najszybszego zakończenia sporu, 12.03.2019 r. przesłał do MG MiZŚ pismo/wniosek o uruchomienie środków z rezerwy celowej na kwotę 26 915 076,53 zł z uzasadnieniem wniosku na podstawie projektu ugody i dokumentów jej towarzyszących. Urząd w piśmie z 25.01.2019 r. do Pana Ministra (...) sygnalizował zapotrzebowanie na całkowitą kwotę wynikającą z ugody, tj. 30 mln zł, jednakże z uwagi na to, że w 2016 r. przekazano na rachunek dochodów budżetu państwa środki z rachunku powierniczego (3 084 923,47 zł), kwota wynikająca z ugody została w rezerwie pomniejszona o przedmiotowe środki. W kolejnych dniach marca 2019 r. złożony wniosek o rezerwę został na polecenie*

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: Wykonawca lub Konsorcjum.

¹¹ Pn. Modernizacja Toru Wodnego Świnoujście-Szczecin Kanał Piastowski i Mieleński - etap II, strona wschodnia i zachodnia.

¹² Na podstawie umowy zawartej pomiędzy BGK a członkiem Konsorcjum.

¹³ Dalej: MG MiZŚ.

MGMiZŚ skorygowany do pełnych złotych oraz zmieniono paragraf klasyfikacji budżetowej. Wszystkie te działania i korekty odbywały się w wyniku konsultacji i rozmów z Biurem Budżetowo-Finansowym w MGMiZŚ. Kolejna korespondencja z MGMiZŚ głównie za pośrednictwem poczty elektronicznej jak i rozmów telefonicznych, jednoznacznie wskazywała nam na skorygowanie wniosku o rezerwę celową i pomniejszenie go o przekazane na dochody budżetowe zapłacone przez Konsorcjum kary umowne w kwocie 10 986 686,53 zł, o którą to kwotę Urząd miał zawniioskować jako zwrot nadpłaconych dochodów z lat ubiegłych. Mając powyższe na uwadze, złożono wniosek o zwrot nadpłaty dochodów na kwotę 14 071 610 zł, pozostałe środki na uregulowanie zobowiązań wynikających z ugody otrzymano z rezerwy celowej budżetu państwa. (...) Główny Księgowy sygnalizował w rozmowach telefonicznych z Biurem Budżetowo-Finansowym, że powyższa procedura spowoduje wystąpienie wartości ujemnej w sprawozdaniu Rb-27 za czerwiec 2019 r. Sprawozdanie za czerwiec 2019 r. zostało przyjęte i zatwierdzone przez dysponenta wyższego stopnia (MGMiZŚ) oraz Ministerstwo Finansów, podobnie jak kolejne sprawozdania Rb-27 w 2019 r. We wniosku o rezerwę celową, stosownie do ustaleń z MGMiZŚ, wyraźnie wskazywano, że na kwotę 14 071 610 zł zostanie złożony wniosek o zwrot nadpłaconych dochodów. Wniosek o rezerwę uzyskał akceptację, czego potwierdzeniem są otrzymane środki. Wniosek o zwrot nadpłaconych dochodów przeszedł pozytywną weryfikację na wszystkich szczeblach akceptacji w Trezorze przez dysponentów wyższego stopnia, czego potwierdzeniem są otrzymane środki we wnioskowanej kwocie. Mając na uwadze powyższe okoliczności i zdarzenia, 18.06.2019 r. dokonano zapłaty na rzecz Konsorcjum kwoty 30 mln zł, na którą składały się środki z rezerwy celowej – 15 928 390 zł oraz otrzymane z Ministerstwa Finansów środki z nadpłaconych dochodów z lat ubiegłych w kwocie 14 071 610 zł.

(akta kontroli str. 13-14, 20-21, 1547-1549, 1550-1551, 1558-1560, 1566-1778)

Na koniec 2019 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 148,7 tys. zł, w tym zaległości netto w wysokości 111,1 tys. zł. Najwyższe wartości należności dotyczyły grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych¹⁴, wpływów z różnych opłat¹⁵ oraz grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych¹⁶. Należności na koniec 2018 r. wyniosły 25 285 tys. zł i były wyższe o ponad 99,4% od należności według stanu na 31.12.2019 r. Należności na koniec 2018 r. dotyczyły głównie grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych¹⁷ oraz pozostałych odsetek¹⁸. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2018 r. wynosiły 25 233,3 tys. zł i były wyższe o 99,6% od zaległości według stanu na koniec 2019 r. Zmniejszenie stanu należności na koniec 2019 r. było wynikiem ich odpisania, w związku z zawartą 22.05.2019 r. ugodą sądową z wykonawcą kontraktu pn. Modernizacja Toru Wodnego Świnoujście-Szczecin Kanał Piastowski i Mieliński – etap II, strona wschodnia i zachodnia.

(akta kontroli str. 15-17, 1547-1549, 1558-1565)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁴ Tj. 38,7 tys. zł w § 0580.

¹⁵ Tj. 28,7 tys. zł w § 0690.

¹⁶ Tj. 27,7 tys. zł w § 0570.

¹⁷ Tj. 20 531,8 tys. zł w § 0580.

¹⁸ Tj. 4 649,5 tys. zł w § 0920.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki Urzędu poniesione na realizację zadań w 2019 r. wyniosły 138 957,2 tys. zł¹⁹, co stanowiło 98,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. nastąpił wzrost wydatków ogółem o 32 909,6 tys. zł, tj. o 31%. Największy wzrost wydatków nastąpił w rozdziale 60043-Urzędy Morskie, § 4600 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, tj. 15 928,4 tys. zł (100%) na pokrycie zobowiązań Skarbu Państwa²⁰. Zobowiązanie dotyczyło rozliczeń wynikających z zawartej umowy sądowej²¹ pomiędzy Skarbem Państwa–Dyrektorem Urzędu a Wykonawcą kontraktu²² na roboty budowlane pn. Modernizacja Toru Wodnego Świnoujście-Szczecin Kanał Piastowski i Mieliński - etap II, strona wschodnia i zachodnia²³.

(akta kontroli str. 119-122, 1741-1747)

Zrealizowane wydatki majątkowe w wysokości 27 168,2 tys. zł²⁴ stanowiły 19,6% wydatków ogółem. Wartość wydatków poniesionych na zadania inwestycyjne stanowiła 97% planu po zmianach. W planie rzeczowo-finansowym zakładano pierwotnie wydatki w wysokości 19 329 tys. zł na 22 zadania. Zrezygnowano z jednego zadania na kwotę 6 750 tys. zł oraz wprowadzono osiem nowych o wartości 545,58 tys. zł.

Wydatki bieżące o wartości 111 789 tys. zł²⁵ stanowiły 80,4% wydatków ogółem. W ramach wydatków bieżących wynagrodzenia wyniosły 36 674 tys. zł, tj. 26,4% wydatków ogółem i nie przekroczyły planowanych wartości w tym zakresie. Przeciętne zatrudnienie w 2019 r. w Urzędzie wyniosło 542,42 osoby²⁶ i było niższe o 2,76 osoby w porównaniu do roku ubiegłego. Jednocześnie w 2019 r. na wynagrodzenia wydatkowano o 3 492 tys. zł więcej niż w 2018 r.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił m.in., że: *zmniejszenie stanu zatrudnienia wynika z problemów związanych z pozyskiwaniem nowych pracowników. W 2019 r. ogłosiliśmy 77 naborów, w tym 38 było nieskutecznych. Konieczność powtarzania naborów skutkuje nieobsadzonymi etatami. Ponieważ zarówno terminy zwalniania się pracowników, jak również terminy zatrudniania nowych, nie rozkładają się równomiernie w trakcie roku, stąd różnica przy porównywaniu stanów (...). Pomimo braków kadrowych zadania nałożone na Urząd są realizowane w pełnym zakresie. Wymaga to większego zaangażowania pracowników, które jest rekompensowane poprzez przyznanie np. dodatków. Wyższe środki finansowe na wynagrodzenia w 2019 r. wynikały ze wzrostu kwoty bazowej oraz przyznania dodatkowych środków (wynegocjowanych przez związki zawodowe) na podwyżki wynagrodzeń pracowników, przede wszystkim dla zatrzymania odpływu kadry z Urzędu.*

(akta kontroli str. 18, 119-124, 136-138, 1540-1542, 1556-1557, 1547-1549, 1558-1565)

W 2019 r. na okres dłuższy niż sześć miesięcy zawarto 64 (w tym z 49 pracownikami Urzędu) umowy inne, niż umowa o pracę, tj. o 13 więcej niż w roku

¹⁹ W tym: 130 660,6 tys. zł w rozdziale 60043-Urzędy Morskie, 144 tys. zł w rozdziale 75212-Pozostałe wydatki obronne oraz 8 152,5 tys. zł w rozdziale 90018- Ochrona brzegów morskich.

²⁰ Środki na sfinansowanie zobowiązania pochodziły z rezerwy celowej budżetu państwa – decyzja Ministra Finansów MF/FG5.4143.3.32.2019.MF.2020 z 7.06.2019 r. w sprawie zmian w budżecie państwa na 2019 r.

²¹ Sygn. Akt VIII GC 386/14.

²² Umowa nr DBM/ZIU-II-370/2/172/2012 z 7.12.2012 r.

²³ Zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

²⁴ Na podstawie Rb-28 sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa; dalej: Rb-28.

²⁵ Na podstawie Rb-28.

²⁶ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych, zgodnie z Rb-70.

ubiegłym. Z ich tytułu poniesiono wydatki o łącznej wartości 593 tys. zł (w 2018 r. wydatki na umowy zlecenia poniesiono na kwotę 492 tys. zł).

Dyrektor wyjaśnił m.in., że: *wzrost ilości zawartych umów zleceń wynikał z bieżących i niezbędnych potrzeb Urzędu. Weryfikacja zawartych umów zleceń przez kontrolę NIK w 2019 r. spowodowała, że w 2020 r. zawarto o osiem umów mniej niż w roku poprzednim. (...) ogłaszano nabory, jednakże były one nie w pełni skuteczne, (...) np. na sześć wolnych stanowisk przyjęto jedną osobę. Znane nam są Rekomendacje Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ale zawieranie umów zlecenia w Urzędzie wynika w głównej mierze z następujących przesłanek: zdecydowana większość czynności wykonywana jest w przeliczeniu na godziny pracy jako ułamek etatu, w związku z tym są trudności w pozyskaniu pracowników, dodatkowo wykonywane są w nietypowych godzinach, mogą mieć również charakter tymczasowy; nie ma możliwości, aby pracownikom z którymi zawarto umowy zlecenia udzielić czasu wolnego w zamian za pracę w weekendy lub święta z uwagi na to, że wykonują oni w tygodniu pracy bieżące obowiązki służbowe; (...) Urząd od wielu lat zabiega o zwiększenie funduszu wynagrodzeń (...). Fundusz wynagrodzeń nie umożliwi nam pełnego zapewnienia finansowania w formie dodatków zadaniowych i nagród finansowych dla prac wykonywanych w ramach umów zleceń. Dokładamy starań, aby zawierane umowy zlecenia miały charakter niezbędny. Zobowiązujemy się do kolejnej weryfikacji w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 19, 1547-1549, 1558-1565)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 622,3 tys. zł i stanowiły 0,4% wydatków ogółem.

(akta kontroli str. 136-138)

Ze środków pochodzących z przyznaných z budżetu państwa rezerw celowych o łącznej wartości 27 789,5 tys. zł wykorzystano kwotę 27 420,4 tys. zł, tj. 98,7%²⁷. Niewykorzystane środki na kwotę 369,1 tys. zł nie wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu²⁸. Badanie wydatków sfinansowanych ze środków rezerw celowych na kwotę 15 954,5 tys. zł²⁹ wykazało, że wykorzystano je w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli str. 125-129, 1331, 1336, 1507, 1554-1555)

W 2019 r. decyzjami MG MiŻŚ³⁰ dokonano blokad wydatków na łączną kwotę 7 094,3 tys. zł³¹ w przedsiębiorstwach:

- „Pan Baltic Scope”³² ze względu na: oszczędności³³, niezrealizowanie w planowanej wysokości wydatków na wynagrodzenia z uwagi na zmienny kurs

²⁷ W tym na: wynikające z zawartej 22.05.2019 r. ugody sądowej zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla członka korpusu służby cywilnej realizującego zadania nałożone ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1124, ze zm.), dodatki dla służby cywilnej oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne (wraz z pochodnymi) dla dwóch urzędników służby cywilnej mianowanych z dniem 1.12.2018 r., wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla dwóch pełnozatrudnionych w grupie Korpusu Służby Cywilnej oraz realizację zadań pn.: Zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża, wykonanie umocnienia brzegu morskiego; Wdrożenie innowacyjnych e-usług o wysokim poziomie dojrzałości w zakresie rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m.; Budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających; Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego od strony morza w tym morskich wód wewnętrznych we właściwości Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m.

²⁸ Nie zgłoszono zapotrzebowania na środki.

²⁹ W tym środki przeznaczone na sfinansowanie: zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa wynikających z zawartej 22.05.2019 r. ugody sądowej (część 83, poz. 16 na kwotę 15 928,4 tys. zł) oraz dodatków służby cywilnej i dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla dwóch urzędników służby cywilnej mianowanych 1 grudnia 2018 r. (część 83, poz. 20 na kwotę 26,1 tys. zł).

³⁰ W tym nr: 21.4143.12.4.2019.RD.BALTIC, 21.4143.12.2.2019.BD.PORIM, BBF.WP.I.3110.7.3.2019.RL3, 21.4143.12.1.2019.BD.BALTIC, BBF.WP.I.3110.7.1.2019.RL2.

³¹ W tym w zakresie budżetu: państwa w wysokości 173,9 tys. zł oraz środków europejskich - 6 920,5 tys. zł.

³² Blokada w budżecie państwa w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

euro oraz zróżnicowany poziom zaangażowania pracowników realizujących projekt, rezygnację z organizacji dodatkowego międzynarodowego spotkania interesariuszy oraz zawarcie umowy na wsparcie merytoryczne i techniczne na kwotę niższą niż planowano;

- „Poprawa infrastruktury w małych portach Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież”³⁴, z powodu oszczędności powstałych w związku z przesunięciem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³⁵ terminu naboru wniosków w zakresie tego projektu³⁶;
- „Nostrimaris - Budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających”³⁷, z powodu opóźnienia w zawarciu umowy na usługi eksperta ds. budowy jednostek pływających;
- „Modernizacja toru wodnego Świnoujście Szczecin do głębokości 12,5 m”³⁸, ze względu na konieczność zlecenia dodatkowych opinii, ekspertyz i analiz, których nie można było przewidzieć na etapie planowania realizacji wysokospecjalistycznego projektu;
- „Zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora urzędu Morskiego w Szczecinie”³⁹, z uwagi na niższe niż planowano na 2019 r. wydatki⁴⁰;
- „Poprawa infrastruktury w małych portach Mrzeżyno, Niechorze, Lubin, Trzebież”⁴¹, z powodu oszczędności powstałych w związku z przesunięciem przez ARiMR terminu naboru wniosków w zakresie tego projektu.

(akta kontroli str. 1365-1387)

Według stanu na 31.12.2019 r. zobowiązania Urzędu wyniosły 7 112,3 tys. zł i w porównaniu do 2018 r. były niższe o 487,5 tys. zł, tj. o 6,4%. Największe wartości stanowiły zobowiązania z tytułu wydatków na zakupy inwestycyjne w wysokości 2 711,9 tys. zł, tj. 38,1% oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości 2 505,2 tys. zł, tj. 35,2%. Na koniec 2019 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Tytuły i kwoty zobowiązań były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Na koniec 2018 r. zobowiązania ogółem wyniosły 7 599,8 tys. zł, w tym wymagalne - 3 096,2 tys. zł i dotyczyły rozliczeń z Wykonawcą kontraktu na roboty budowlane pn. Modernizacja Toru Wodnego Świnoujście-Szczecin (Kanał Piastowski i Mieliński) - etap II, strona wschodnia i zachodnia⁴².

(akta kontroli str. 1436, 1543-1546, 1800-1803)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 72 908 tys. zł, tj. 52,5%⁴³ wydatków ogółem Urzędu, w tym wydatki majątkowe

³³ Powstałe w wyniku m.in.: rezygnacji części polskich interesariuszy z refundacji przez Urząd kosztów udziału w konferencji „Maritime Spatial Planning Forum: Global Meets Regional” oraz poniesienia niższych niż planowano wydatków na krajowe delegacje członków zespołu realizującego projekt.

³⁴ Blokada w budżecie państwa w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020.

³⁵ Dalej: ARiMR.

³⁶ Następnie decyzją nr MF/BP2.4143.16.4.2019.RC Ministra Finansów z 29.11.2019 r. zmniejszono plan finansowy Urzędu o kwotę 2 250 tys. zł (dz. 600, rozdz. 60043, par. 6059).

³⁷ Blokada w budżecie środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

³⁸ Blokada w budżecie środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

³⁹ Blokada w budżecie środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

⁴⁰ Tj. przedłożony przez wykonawcę, po rozstrzygnięciu przetargu harmonogram rzeczowo-finansowy opiewał na niższe płatności niż planowano na 2019 r.

⁴¹ Blokada w budżecie środków europejskich w ramach programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020.

⁴² Umowa nr DBM/ZIU-II-370/2/172/2012 z 7.12.2012 r. - zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

⁴³ W tym dobór losowy obejmował 52,3% wydatków ogółem oraz celowy 0,2%.

o wartości 23 723,7 tys. zł, tj. 32,5 % badanej próby. Doбору próby wydatków⁴⁴ dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym Urzędu. Próba została wylosowana metodą monetarną MUS⁴⁵. Badaniem objęto 106 zapisów księgowych (dokumentujących poniesione wydatki), odpowiadającym pozapłacowemu wydatkom rzeczowym i majątkowym na kwotę ogółem 72 614,8 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo wyniosła 293,2 tys. zł⁴⁶.

(akta kontroli str. 23-27, 1273, 1534-1539)

Stwierdzono, że wydatków dokonywano w granicach kwot określonych w planie finansowym Urzędu na dostawy, usługi i roboty budowlane służące realizacji celów jednostki, zgodnie z warunkami zawartych umów. Ponadto wydatki zostały poniesione zgodnie z przepisami obowiązującymi jednostki sektora finansów publicznych, z wyjątkiem wydatków na kwotę 1 888,8 tys. tj. 2,6 % badanej próby i 1,4 % wydatków ogółem Urzędu. W badanej próbie wydatków w łącznej kwocie 72 760,6 tys. zł, tj. 99,8 % nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wyboru trybów udzielania zamówień publicznych.

Ustalenia niniejszej kontroli potwierdzają wykonanie wniosków, sformułowanych w wyniku kontroli P/19/001, dotyczących prawidłowego prowadzenia klasyfikacji budżetowej wydatków, rzetelnego rozliczania umów zleceń, dostosowania prowadzenia ewidencji środków trwałych do wymogów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych⁴⁷. Nie zrealizowano natomiast wniosku o dokonywanie zmian terminów wykonania umów przed upływem ich obowiązywania.

(akta kontroli str. 33-48, 49-75, 76-78, 139-152, 159-164, 169, 183-247, 199-205, 250-261, 285-287, 295-301, 351-542, 550-557, 571-584, 606-608, 618-620, 622, 625-627, 635-637, 646-648, 723-730, 749-750, 767-768, 846-848, 869-881, 882-902, 906-911, 914-915, 920-922, 926-931, 935-987, 991-997, 999-1008, 1016-1267, 1269-1272, 1274-1277, 1310-1330, 1445-1456, 1478-1483, 1509-1514, 1518-1523, 1528-1539, 1804-1816, 1835-1841, 1871, 1885, 1887-1888, 1897-1899)

W toku kontroli⁴⁸, ustalono również, że w 2019 r. Zamawiający/Urząd związany był 55 umowami na zakup energii elektrycznej⁴⁹, z tytułu których poniósł wydatki w wysokości 1 609, 2 tys. zł brutto⁵⁰. Wskazane umowy zawarto⁵¹ w okresie od 1999 r. do 2018 r., w odmiennych stanach prawnych⁵².

Zgodnie z art. 4j ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁵³, odbiorcy paliw gazowych lub energii mają prawo zakupu tych paliw lub energii od wybranego przez siebie sprzedawcy. Na podstawie art. 5 ust. 1 wskazanej ustawy, dostarczanie energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji. Ponadto,

⁴⁴ Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturami i stanowiących podstawę płatności w 2019 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy dotyczące: wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 500 zł) oraz zapisów objętych badaniem celowym (poza MUS).

⁴⁵ Monetarny Unit Sampling - z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁴⁶ Kwota dotyczyła bieżących wydatków z budżetu państwa.

⁴⁷ Dz.U. poz. 1864; dalej: rozporządzenie w sprawie KŚT.

⁴⁸ W tym w wyniku analizy badanej próby wydatków.

⁴⁹ W tym m.in.: na sprzedaż i usługi przesyłowe, dzierżawę powierzchni, poddobiór energii oraz korzystanie z energii elektrycznej.

⁵⁰ W tym wydatki w zbadanej próbie wynosiły 201 tys. zł.

⁵¹ W tym: 53 umowy zawarto na czas nieokreślony oraz dwie na czas określony.

⁵² W tym z pominięciem przepisów o zamówieniach publicznych.

⁵³ Dz. U. z 2019 r. poz. 755, ze zm.; dalej Prawo energetyczne.

przepisy art. 5d ustawy Pzp wskazują, że jeżeli na przedmiot zamówienia składają się zamówienia, do których mają zastosowanie różne przepisy ustawy, a zamówienie to można podzielić, w szczególności ze względów technicznych, organizacyjnych, ekonomicznych lub celowościowych, zamawiający może udzielić: odrębnych zamówień, stosując przepisy właściwe ze względu na cechy tych zamówień lub jednego zamówienia, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2 ustawy Pzp. Tym samym, Zamawiający ma możliwość przeprowadzenia jednego zamówienia na kompleksową usługę w trybie przetargowym lub odrębnych, tj. zamówienia na dostawy energii w trybie przetargowym i zamówienia na usługi dystrybucji zakupionej energii w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Dyrektor Urzędu oraz zastępca naczelnika Wydziału Energetycznego wyjaśnili m.in., że: *umowy na zakup energii elektrycznej (...) wyodrębnione są dla każdego obiektu ze względów technicznych. (...) zostały zawarte na przestrzeni kilkunastu lat i charakteryzują głównie dane techniczne punktów odbioru oraz regulują stan prawny, natomiast ceny dla wszystkich obiektów negocjowane i później określone są na mocy porozumienia stron, które wyeliminowało konieczność zmian w umowach lub zawarcia jednej dla wszystkich punktów. (...). Zakup usługi kompleksowej jest (...) niezbędny dla zachowania bezpieczeństwa i ochrony usługi kluczowej, której Urząd jest operatorem na mocy decyzji Ministra GMIŻŚ z 6.02.2019 r. Wiodącym zadaniem Wydziału Energetycznego natomiast jest utrzymanie ciągłości zasilania strategicznych obiektów nawigacyjnych, przy jednoczesnym nadzorze nad racjonalną gospodarką energetyczną Urzędu.*

(akta kontroli str. 199-205, 295-301, 1310-1317, 1456-1457)

W wyniku analizy dokumentacji trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych na łączną kwotę 7 391,9 tys. zł⁵⁴, stwierdzono nieprawidłowości polegające na: zaniechaniu zawiadomienia Prezesa UZP o wszczęciu, w trybie zamówienia z wolnej ręki, postępowania o udzielenie zamówienia o wartości powyżej 144 tys. euro, żądania od wykonawcy zbędnego do przeprowadzenia postępowania dokumentu oraz nierzetelnym dokumentowaniu przebiegu postępowania.

(akta kontroli str. 76-79, 139-182, 1274-1277, 1285-1309, 1469-1471, 1509-1510, 1515-1517, 1518-1521, 1525-1526)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zamawiający/Urząd udzielił zamówienia publicznego na usługi utrzymania czystości w obiektach należących do Urzędu o łącznej wartości powyżej 30 tys. euro, bez stosowania ustawy Pzp, w tym na podstawie:
 - umowy⁵⁵ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach zajmowanych przez Obwód Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski-Karsibór, o łącznej wartości 8,3 tys. zł netto;
 - umowy⁵⁶ 1.03.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.03. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach zajmowanych

⁵⁴ W tym zamówienia: współfinansowanego z budżetu środków europejskich, udzielonego w trybie przetargu nieorganicznego, na zaprojektowanie oraz wykonanie robót budowlanych - pogłębiarskich w ramach inwestycji pn.: Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy o wartości umowy 5 927,4 tys. zł (w 2019 r. wydatkowano 5 927,4 tys. zł); udzielonego w trybie zamówienia z wolnej ręki pn.: Sztuczne zasilenie brzegu w Międzywodziu km: 393,40-394,00 – prace powtarzające o wartości umowy 1 356,2 tys. zł (w 2019 r. wydatkowano 1 356,2 tys. zł) oraz o wartości poniżej 30 tys. euro na dostawę samochodu do przewozu osób wraz z przestrzenią ładunkową o wartości umowy 108,3 tys. zł (w 2019 r. wydatkowano 108,3 tys. zł).

⁵⁵ Nr AG.1.9.2019.

⁵⁶ Nr AG.1.3.2019.

- przez Obwód Ochrony Wybrzeża w Nowym Warpnie oraz utrzymanie czystości wokół posesji, o łącznej wartości 5,8 tys. zł netto;
- umowy⁵⁷ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach budynku Bosmanatu Portu w Stepnicy, o łącznej wartości 2 tys. zł netto;
 - umowy⁵⁸ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r. na utrzymanie czystości w pomieszczeniach budynku Bosmanatu Portu w Wolinie oraz terenu wokół budynku, o łącznej wartości 3 tys. zł netto;
 - umowy⁵⁹ z 14.02.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 15.02. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach budynku Kapitanatu Portu w Dziwnowie, o łącznej wartości 6,6 tys. zł netto;
 - umowy⁶⁰ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach Biura Spraw Obronnych Żeglugi Urzędu oraz terenu przyległego, o łącznej wartości 15,1 tys. zł netto;
 - umowy⁶¹ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.06. do 31.08.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach szaletu portowego w Porcie Trzebież oraz przylegającego terenu, o łącznej wartości 1,8 tys. zł netto;
 - umowy⁶² z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach budynku Bosmanatu Portu w Nowym Warpnie, o łącznej wartości 8,4 tys. zł netto;
 - umowy⁶³ z 6.08.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 15.07. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w Bosmanacie Portu w Kamieniu Pomorskim, o łącznej wartości 1,5 tys. zł netto;
 - umowy⁶⁴ z 22.01.2019 r., zawartej z osobą fizyczną na okres od 1.01. do 31.12.2019 r., na utrzymanie czystości w pomieszczeniach Obwodu Ochrony Wybrzeża Nowe Warpno, o łącznej wartości 7 tys. zł netto⁶⁵;
 - zakupu bez umowy, potwierdzonego fakturą za usługę mycia okien w gabinetach, sekretariatach i wydziale Urzędu o wartości 1,4 tys. zł netto⁶⁶;
 - umowy⁶⁷ z 12.03.2019 r., zawartej na okres od 4.04. do 31.07.2019 r.⁶⁸ z konsorcjum, na usługę kompleksowego utrzymania czystości w obiektach Urzędu, o łącznej wartości 20,5 tys. zł netto⁶⁹;
 - umowy⁷⁰ z 27.03.2019 r., zawartej na okres od 1.04. do 30.11.2019 r. z osobą fizyczną, na usługę utrzymania czystości ogólnej terenów zielonych przyległych do Latarni Morskiej w Niechorzu, o łącznej wartości 3,2 tys. zł netto;

⁵⁷ Nr AG.I.2.2019.

⁵⁸ Nr AG.I.4.2019.

⁵⁹ Nr AG.I.9.2019.

⁶⁰ Nr AG.I.11.2019.

⁶¹ Nr AG.I.1.2019.

⁶² Nr AG.I.8.2019.

⁶³ Nr GA.375.27.19.

⁶⁴ Nr AG.I.3.2019.

⁶⁵ W tym wykonawcy wypłacono 758,44 zł ze względu na rozwiązanie z dniem 1.02.2019 r. umowy przez strony.

⁶⁶ Wartość brutto umowy wyniosła 1 736,76 zł.

⁶⁷ Nr AG.I.375.1.26.19 PO.II.3790.62.19.

⁶⁸ Termin umowy wydłużony aneksami z: 14.05.2019 r. oraz 1.07.2019 r.

⁶⁹ Tj. 23 097,11 zł brutto.

⁷⁰ Nr AG.II.9.2019.

- umowy⁷¹ z 14.05.2019 r., zawartej na okres od 14.05. do 28.06. 2019 r. ze spółką, na usługę kompleksowego utrzymania czystości w obiektach Urzędu, o łącznej wartości 53,6 tys. zł netto⁷²;
- umowy⁷³ z 19.11.2019 r., zawartej na okres od 18.11. do 31.12.2019 r. z osobą fizyczną, na usługę utrzymania czystości w budynku Czerwonego Ratusza, o łącznej wartości 2,7 tys. zł netto.

Ponadto, Zamawiający, po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego, na świadczenie usług kompleksowego utrzymania czystości w budynkach oraz terenach przyległych do Urzędu, udzielił 4.07.2019 r. zamówienia w dwóch częściach⁷⁴ spółce z o.o., o łącznej wartości 315,8 tys. zł netto⁷⁵. Wartość szacunkowa tej części zamówienia ustalona została na kwotę 549,5 tys. zł netto.

Z tytułu udzielenia zamówienia publicznego na usługi sprzątnięcia, bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, w 2019 r. wydatkowano łącznie 147,4 tys. zł.

Ustalenie wartości części zamówienia publicznego, niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych w sposób, który miał wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych było niezgodne z art. 32 ust. 1 w zw. z ust. 2 ustawy Pzp.

Na podstawie art. 32 ust. 1 w zw. z ust. 2 ustawy Pzp podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością, przy czym zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów tej ustawy zaniżać wartości zamówienia lub wybierać sposobu obliczania tej wartości. Ponadto, zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy Pzp, zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy Pzp.

Dyrektor Urzędu wyjaśnił m.in., że: (...) umowy na utrzymanie czystości w pomieszczeniach biurowych Urzędu (...) - w placówkach terenowych są umowami specyficznymi z uwagi na różne umiejscowienie placówek w odległościach liczonych ponad 200 km (...). Dodatkowa specyfika tych umów polega na stosunkowo małych powierzchniach pomieszczeń biurowych. Grupowanie tych zadań w jednym zamówieniu podniosłoby koszt całej umowy (...). W związku z powyższym zapadła decyzja Dyrektora Urzędu, iż utrzymanie czystości w pomieszczeniach biurowych w placówkach terenowych, o małych powierzchniach, będą zlecane odpowiednią umową pracownikom placówek, którzy wyrażą na to zgodę. Na zakończenie każdego roku obrachunkowego sporządzana jest lista potrzeb umów zlecenia na utrzymanie czystości w pomieszczeniach biurowych Urzędu - w placówkach terenowych. Plan umów zlecenia na dany rok jest tabelą zawierającą szczegółowe dane, począwszy od: jakiego obiektu umowa będzie dotyczyła, jakie były koszty takiej umów w roku ubiegłym, poprzez wartość przyszłej umowy na rok następny oraz czas zawarcia umowy i osoba do realizacji zadania (tutaj osoby mogą się zmieniać). Nazwiska osób które będą realizowały umowę wskazują kierownicy placówek w terenie. W większości są to pracownicy danej placówki Urzędu (...).

W ocenie NIK, przy ustalaniu wartości szacunkowej usług sprzątnięcia obiektów Urzędu, Zamawiający powinien wziąć pod uwagę łączną wartość zamówienia

⁷¹ Nr GA-I-375.1.33.19 PO-II.3790.100.19.

⁷² Tj. 64 058,04 zł brutto.

⁷³ Nr PO.II.3790.198.19.

⁷⁴ W tym na podstawie umowy nr GA-I.370.1.31.2019, dotyczącej budynku Urzędu oraz nr GA-I.370.2.31.2019, dotyczącej Kapitanatu Portu w Świnoujściu.

⁷⁵ Tj. 388 474,68 zł brutto.

liczoną dla wszystkich obiektów. Ponadto, w przypadku udzielenia zamówienia w częściach na sprzątanie poszczególnych obiektów, wartością każdego z zamówień powinna być suma wszystkich usług. Dla ustalenia powyższego stanu Zamawiający powinien wziąć pod uwagę kryteria, takie jak: podobieństwo przedmiotowe i funkcjonalne, tożsamość czasową zamówienia oraz możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę. Usługi utrzymania czystości w obiektach należących do Urzędu miały to samo przeznaczenie oraz istniała możliwość ich uzyskania u jednego wykonawcy.

(akta kontroli str. 199-205, 351-542, 846-848, 882-884, 910-911, 914-915, 926-927, 938-940, 953-955, 962-973, 991-993, 1001-1005, 1008, 1032-1035, 1038-1267, 1318-1327, 1452-1456, 1534-1539)

2. Na podstawie umów cywilnoprawnych⁷⁶ zlecano pracownikom Urzędu zadania zbieżne z zakresami odpowiedzialności urzędników lub działania komórek organizacyjnych, w tym:

a) na codzienną obsługę i sprawdzanie stanu technicznego samochodów służbowych, w szczególności: kontrolowanie i utrzymywanie we właściwym stanie ciśnienia powietrza w ogumieniu, działania hamulców i układu hamulcowego, oświetlenia zewnętrznego oraz wewnętrznego, poziomu płynów eksploatacyjnych, poziomu oleju, stanu paliwa, utrzymania w czystości szyb, sprawdzania stanu wycieraczek, reflektorów, lamp i tablic, pielęgnację wnętrza i nadwozia samochodu, kontrolowanie terminu badań i przeglądów technicznych oraz ich wykonywanie, prowadzenie na bieżąco kart drogowych pod względem zużycia paliwa, czasu pracy oraz przejechanego kilometrażu pojazdu⁷⁷.

Pojazdy służyły wykonywaniu podstawowych zadań Urzędu, a zleczone obowiązki były zbieżne ze wskazanym w regulaminie organizacyjnym zakresem działania komórek organizacyjnych jednostki⁷⁸ lub zakresami odpowiedzialności pracowników⁷⁹, z którymi zawarto wskazane umowy, jak również innych pracowników zatrudnionych w Urzędzie⁸⁰.

Na podstawie § 42 ust. 4 pkt 1-6 regulaminu organizacyjnego Urzędu⁸¹ do zadań Oddziału Transportu Samochodowego w Wydziale Zaopatrzenia i Transportu należy m.in.: centralne dysponowanie taborem samochodowym w celu zaspokojenia potrzeb transportowych Urzędu, prowadzenie dokumentacji związanej z ruchem i eksploatacją pojazdów, dotyczącej

⁷⁶ Badaniem objęto 49 umów cywilnoprawnych, tj. wszystkie związane z wydatkami wylosowanymi metodą MUS. Z uwagi na szeroki zakres przedmiotu analizy i ograniczone możliwości przedstawienia jej wyników w kontroli budżetowej, odniesiono się jedynie do części najważniejszych ustaleń.

⁷⁷ Dotyczy umów zawartych: 31.12.2018 r. w zakresie dwóch samochodów służbowych; 14.01.2019 r. w zakresie samochodu służbowego będącego w dyspozycji Inspektoratu Państwa Portu, Inspektoratu Bezpieczeństwa Żeglugi oraz Kapitanatu Portu Świnoujście; 7.01.2019 r. nr BONE.II.1170.01.01.18 w zakresie samochodu służbowego oraz 14.01.2019 r. nr OW.5102.01.19 w zakresie samochodu służbowego.

⁷⁸ W tym np.: Oddziału Transportu Samochodowego w Wydziale Zaopatrzenia i Transportu, Oddziału Technicznego w Bazie Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu oraz Obwodów Ochrony Wybrzeża w Inspektoracie Ochrony Wybrzeża.

⁷⁹ Pracownicy zobowiązani byli zakresem obowiązków również do wykonywania innych zadań na polecenie przełożonych.

⁸⁰ Np. Główny Inspektor w Inspektoracie Ochrony Wybrzeża zgodnie z zakresem obowiązków odpowiedzialny był m.in. za nadzór nad eksploatacją środków transportu i specjalistycznego sprzętu pozostającego w dyspozycji Obwodów Ochrony Wybrzeża.

⁸¹ W badanym okresie regulamin organizacyjny Urzędu stanowił załącznik do zarządzenia nr 22 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędowi Morskiemu w Szczecinie (ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami nr: 10 z 29.06.2007 r., 19 z 19.10.2007 r., 15 z 29.08.2008 r., 23 z 23.12.2008 r., 11 z 3.09.2010 r., 14 z 27.06.2011 r., 3 z 31.01.2013 r., 12 z 18.06.2014 r., 17 z 7.11.2014 r., 8 z 18.06.2015 r., 18 z 30.11.2015 r., 5 z 13.02.2017 r., 22 z 1.12.2017 r., 18 z 3.07.2018 r. oraz 11 z 26.03.2019 r.) oraz od 18.11.2019 r. załącznik do zarządzenia nr 31 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Morskiego w Szczecinie; dalej regulamin organizacyjny.

rozliczania zużycia paliw oraz przebiegu i wykorzystania pojazdów pod względem kilometrażu, czasu i tonażu, prowadzenie stałej dokumentacji pojazdu i jego wyposażenia od chwili nabycia do chwili kasacji, sprawowanie nadzoru technicznego oraz kontrola eksploatacji pojazdów samochodowych w terenie, zapewnienie technicznej i eksploatacyjnej sprawności taboru samochodowego i innych pojazdów, prowadzenie gospodarki materiałowej związanej z eksploatacją oraz techniczną obsługą, konserwacją i remontami pojazdów, w tym gospodarką częściami zamiennymi i ogumieniem. Na podstawie § 51 ust. 5 pkt 6 regulaminu organizacyjnego do zadań Oddziału Technicznego w Bazie Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu należy zapewnienie sprawności technicznej środków transportu wewnętrznego i urządzeń dźwigowych. Zgodnie z § 38 ust. 6 pkt 10 regulaminu organizacyjnego do zadań Obwodów Ochrony Wybrzeża należy utrzymanie przydzielonych środków transportu. Ponadto, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 6 regulaminu organizacyjnego kierownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialni są za prawidłowe gospodarowanie powierzonym majątkiem.

Dyrektor Urzędu oraz naczelnik Bazy Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu wyjaśnili m.in., że: (...) wymienione zadania jak i obszar działalności Bazy Oznakowania Nawigacyjnego wymaga posiadania na miejscu (...) sprawnych środków transportu przydzielonych przez Wydział Zaopatrzenia i Transportu, który sprawuje centralny nadzór i kontrolę nad przydzielonymi pojazdami służbowymi, gwarantującymi bezpieczeństwo przewozu pracowników, materiałów i sprzętu technicznego.

Dyrektor Urzędu oraz kierownik Zespołu Inspektoratu Ochrony Środowiska Morskiego wyjaśnili m.in., że: przydzielony samochód służbowy (...), będący w dyspozycji Inspektoratu Państwa Portu, Inspektoratu Bezpieczeństwa Żeglugi, Zespołu Ochrony Środowiska Morskiego oraz Kapitanatu Portu Świnoujście nie ma stałego kierowcy. Zgodnie z zawartą umową, wszystkie wymienione czynności wykonywane są przez Zleceniobiorcę poza normatywnymi godzinami pracy (...). Ze względu na to, iż samochód służbowy (...) jest przydzielony do komórek organizacyjnych będących poza główną siedzibą Urzędu, Wydział Zaopatrzenia i Transportu, zgodnie z § 42 ust. 4 pkt 2-5 regulaminu organizacyjnego, zabezpieczył opiekę eksploatacyjną tych pojazdów zawierając przedmiotową umowę cywilnoprawną z pracownikiem (...).

Dyrektor Urzędu oraz Główny Inspektor Inspektoratu Ochrony Wybrzeża wyjaśnili m.in., że: większość używanego (...) sprzętu samochodowego posiada stałych, etatowych kierowców (...). Wyjątkami są pojazdy „oddelegowane” do pracy w odległych (...) placówkach (...), gdzie pojazdy są wykorzystywane przez pracujących tam pracowników i garażowane są na miejscu. Oni też prowadzą codzienną obsługę pojazdów (...). Wspomniani pracownicy, w standardowym zakresie obowiązków nie posiadają obsługi pojazdu.

Dyrektor Urzędu oraz naczelnik Wydziału Zaopatrzenia i Transportu wyjaśnili, m.in., że: umowy cywilnoprawne, które zostały zawarte z pracownikami Wydziału Zaopatrzenia i Transportu na obsługę samochodów dotyczą pojazdów, które nie mają stałego kierowcy i są samochodami służbowymi w dyspozycji innych wydziałów i komórek organizacyjnych, których pracownicy nie są zatrudnieni na etacie kierowcy, a którymi mogą kierować jako osoby upoważnione, zgodnie zarządzeniem nr 7 z 2008 r. w sprawie zasad dysponowania i używania pojazdów do

celów służbowych oraz zwrotu kosztów używania pojazdów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych. Zgodnie z § 7 ust. 1 powyższego zarządzenia, samochodem służbowym może kierować osoba zatrudniona w charakterze kierowcy lub osoba pisemnie upoważniona przez Dyrektora Urzędu. Z uwagi na powyższe (...), Wydział Zaopatrzenia i Transportu zabezpieczył opiekę eksploatacyjną tych pojazdów, zawierając przedmiotowe umowy cywilnoprawne;

(akta kontroli str. 576-584, 618-619, 626-627, 723-730, 749-750, 767-768, 869-881, 910-911, 920-922, 974-987, 991-992, 1006-1007, 1036-1037, 1315, 1318-1330, 1481-1482, 1812-1814, 1885, 1871, 1887-1888, 1897-1899)

- b) w zakresie opieki, obsługi oraz prowadzenia jednostek pływających Urzędu⁸². Bieżące czynności związane z prowadzeniem jednostek pływających i opieką nad nimi, a także patrolowanie akwenów były niezbędne do wykonywania wskazanych w regulaminie organizacyjnym podstawowych zadań Obwodu Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski oraz Kapitanatu Portu Dziwnów, a także były zbieżne z zakresami odpowiedzialności pracowników.

Zgodnie z § 38 ust. 6 pkt 10 regulaminu organizacyjnego do zadań Obwodów Ochrony Wybrzeża należało utrzymanie przydzielonych środków transportu.

Dyrektor Urzędu, Główny Inspektor Inspektoratu Ochrony Wybrzeża oraz Kapitan Portu Dziwnów wyjaśnili m.in., że: *czynności wynikające z (...) umowy będą wykonywane przez Zleceniobiorcę poza godzinami zatrudnienia w Urzędzie. (...) patrolowanie akwenów w podległości terytorialnej Kapitanatu Portu Dziwnów jest jednym z elementów podstawowego zadania komórki (...). Kapitanat Portu Dziwnów (...) nie zatrudnia członków załóg pływających, stanowiących obsadę dla motorówki inspekcyjnej (...). Zadania wynikające z karty obowiązków oraz obowiązkowych wymagań przy naborze na stanowisko bosmana, nie są związane z posiadaniem kwalifikacji morskich i morskich przeszkoleń zawodowych. Z kolei prowadzenie motorówki inspekcyjnej wymaga wspomnianych wyżej dokumentów. Podobnie opieka nad motorówką, wymaga wiedzy i praktyki, m.in. w zakresie obsługi silników, czyszczenia i malowania kadłuba czy podstawowej wiedzy z zakresu obsługi sprzętu nawigacyjnego. Żaden z bosmanów dyżurnych, z wyjątkiem Pana (...) nie posiada takich uprawnień i praktyki. Ważną przyczyną zawarcia umów zleczeń z Panem (...) była oprócz względów formalnych (posiadania kwalifikacji morskich) wiedza o pracowniku, jaką przez kilkanaście lat pracodawca posiadał (...);*

(akta kontroli str. 888-899, 906-911, 935-937, 941-952, 991-992, 994-997, 1016-1024, 1315, 1318-1330, 1482, 1814-1815, 1885)

⁸² W tym umowy nr: OW-5102/001/19-2 z 1.01.2019 r. na obsługę jednostek pływających, będących wyposażeniem Obwodu Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski, w tym: patrolowanie akwenów w celu lokalizacji i usuwania dryfujących przedmiotów stanowiących zagrożenie dla żeglugi, udział we wspólnych przedsięwzięciach z Policją, Strażą Graniczną i Wojskiem, obsługę techniczną motorówek, silników oraz wszystkich zainstalowanych na nich urządzeń, prowadzenie spraw formalnych związanych z eksploatacją jednostek; KPd.3790.2.1.19 z 5.04.2019 r. na prace związane z opieką i obsługą motorówki inspekcyjnej, w tym: utrzymywanie motorówki w ciągłej gotowości eksploatacyjnej, interwencji w sytuacjach zakłócania porządku portowo-żeglugowego, wykonywania bieżących czynności obsługowych związanych z prawidłową eksploatacją jednostki, dbałość o dobry stan wyposażenia motorówki, prowadzenia dziennika pokładowego, zabezpieczenie przed zniszczeniem oraz KPd.3790.2.2.19 z 5.04.2019 r. na usługę prowadzenia motorówki inspekcyjnej w czasie kontroli akwenów portowych oraz innych akwenów w podległości Kapitanatu Portu Dziwnów.

- c) na bieżącą obsługę i eksploatację motoroweru służbowego⁸³, w tym m.in.: sprawdzanie stanu technicznego, kontrolowanie terminu badań technicznych i przeglądów technicznych oraz ich wykonywanie, prowadzenie na bieżąco kart drogowych zużycia paliwa, czasu pracy, i przejechanego kilometrażu pojazdu, przestrzegania zasad obsługi i bezpiecznej jazdy oraz wykonywanie bieżących czynności konserwacyjnych.

Motorower stanowił majątek służący wykonywaniu podstawowych i bieżących zadań Kapitanatu Portu Dziwnów, a na podstawie § 14 ust. 2 pkt 6 regulaminu organizacyjnego kierownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialni byli za prawidłowe gospodarowanie powierzonym majątkiem.

Ponadto, zgodnie z rozdz. X ust. 7 pkt 2 Instrukcji w sprawie obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Morskim w Szczecinie⁸⁴, za mienie przekazane komórkom organizacyjnym odpowiadają kierownicy tych komórek na zasadach ogólnych określonych w prawie pracy.

Dyrektor Urzędu oraz Kapitan Portu Dziwnów wyjaśnili m.in., że: (...) motorower wspomaga wykonywanie bieżących zadań (...). Został protokolarnie przekazany na stan Pana (...) Zadania związane z obsługą motoroweru i jego konserwacją, wymagają pewnych umiejętności technicznych i wiedzy motoryzacyjnej, wymienione zadania „techniczne” nie są związane z wykonywaniem pracy obowiązków bosmana. Pan (...) wykonuje je poza godzinami pracy. Mając na uwadze fakt, iż przedmiotową wiedzę i umiejętności posiada Pan (...), dodatkowo bazując na znajomości całości kształtu pracy zawodowej Pana (...) i dyspozycyjności pracownika - umowa zlecenie została podpisana z tym właśnie pracownikiem;

(akta kontroli str. 956-961, 991-992, 999-1000, 1025-1031, 1315, 1318-1330, 1482-1483, 1528-1533, 1815-1816, 1871)

- d) na przygotowanie i przekazanie do archiwum zakładowego akt osobowych byłych pracowników Urzędu⁸⁵.

Obowiązek przygotowania dokumentów do archiwizacji przez komórki organizacyjne Urzędu, w których dokumenty te zostały wytworzone określony został m.in. w Instrukcji Kancelaryjnej, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 4 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 29 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej w Urzędzie Morskim w Szczecinie.

Na podstawie rodz. VIII pkt 2-3 wskazanego zarządzenia, pracownik odpowiedzialny za prowadzenie archiwum w komórce organizacyjnej, w porozumieniu z pracownikiem archiwum zakładowego, ustala coroczny termin przekazania akt do archiwum zakładowego. Ponadto, akta spraw ostatecznie załatwionych i uporządkowanych przekazuje się do archiwum zakładowego kompletnymi rocznikami po upływie dwóch lat, licząc od 1 stycznia roku następującego po zakończeniu sprawy, a akta przejmowane przez archiwum zakładowe powinny być uporządkowane przez komórkę organizacyjną, w której zostały wytworzone.

⁸³ Tj. umową nr Kpd.3790.6.2.18 z 31.12.2018 r.

⁸⁴ Stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 10 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Morskim w Szczecinie, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie nr 17 z 12.08.2009 r. oraz nr 2 z 28.01.2015 r.

⁸⁵ Dotyczy umów z 16.01.2019 r. nr: 1/SP/2019 oraz 2/SP/2019.

Dyrektor Urzędu oraz naczelnik Wydziału Spraw Pracowniczych wyjaśnili m.in., że: *sprawa nie dotyczy bieżących akt osobowych przekazywanych zgodnie z postanowieniami przytoczonego zarządzenia. Dotyczy natomiast akt osobowych byłych pracowników (...), składowanych w podręcznym archiwum wydziałowym Wydziału Spraw Pracowniczych od momentu powstania Urzędu. Instrukcja archiwalna zniósła ww. archiwum;*

(akta kontroli str. 546-549, 554-557, 618-620, 622, 1315, 1318-1330, 1483, 1816, 1839-1841)

- e) polegające na wydawaniu pościeli oraz kluczy do pokoi gościnnych, a także sprzątanía pokoi gościnnych w budynku Obwodu Ochrony Wybrzeża w Niechorzu⁸⁶.

Do obowiązków służbowych pracownika⁸⁷, z którym zawarto umowę zlecenia, należało m.in.: sprzątanía pokoi gościnnych w sezonie letnim oraz na każde żądanie przełożonego, odkurzanie wykładzin dywanowych, wycieranie kurzu z mebli biurowych, wykonywanie na polecenie przełożonego czynności innych niż wymienione w szczegółowym zakresie obowiązków, zgodnych z kierunkiem działań na powierzonym odcinku działalności i posiadanymi kwalifikacjami. Tym samym czynności wykonywane przez Zleceniobiorcę były tożsame rodzajowo z wykonywanymi w ramach stosunku pracy.

Dyrektor Urzędu oraz zastępca naczelnika Wydziału Gospodarczo-Administracyjnego wyjaśnili m.in., że: *umowa (...) dotyczyła usługi (...) po godzinach pracy i w dni wolne od pracy. Przyjazdy, wyjazdy do i z pokoi gościnnych (...) odbywają się poza czasem pracy pracowników Urzędu, stąd ich przygotowanie i dostępność w takich dniach, w ramach prowadzonej działalności socjalnej są wymuszone sytuacją;*

(akta kontroli str. 571-575, 618-619, 625, 1315, 1318-1330, 1480-1481, 1809-1810)

- f) pełnienie funkcji gospodarza obiektu Obwodu Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski w Karsiborze⁸⁸, w tym nadzór nad m.in.: eksploatacją urządzeń, sprzętu kołowego, pływającego, pozostałego wyposażenia, funkcjonowania systemu alarmowego i monitoringu. Zgodnie z zakresem czynności pracownik zatrudniony na stanowisku Kierownika Obwodu Ochrony Wybrzeża Obwód Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski ponosił odpowiedzialność za zaniechanie niezbędnego działania lub za działanie nieprawidłowe i brak nadzoru za powierzone mienie i prawidłową gospodarkę finansowo-płacową, przy czym do jego obowiązków należało m.in.: kierowanie w podległym Obwodzie gospodarką materiałowo-magazynową i transportowo-sprzętową.

Dyrektor Urzędu oraz zastępca naczelnika Wydziału Gospodarczo-Administracyjnego wyjaśnili m.in., że: *umowa (...) została zawarta zgodnie z potrzebą zgłoszoną przez Głównego Inspektora Ochrony Wybrzeża, dotyczącą powierzenia funkcji gospodarza obiektu, po uzyskaniu akceptacji Dyrektora Pionu. Zakres czynności został zdefiniowany przez osobę zgłaszającą i odzwierciedlony w zawartej umowie.*

(akta kontroli str. 891-899, 900-902, 910-911, 930-931, 1480-1481, 1811)

Zdaniem NIK wskazane umowy cywilnoprawne charakteryzowało również pozbawienie aspektu tymczasowości oraz wykonywanie zadań w warunkach

⁸⁶ Dotyczy umowy nr AG.II.1.2019 z 22.01.2019 r.

⁸⁷ Zatrudnionego na stanowisku Robotnika Gospodarczego w Obwodzie Ochrony Wybrzeża w Niechorzu.

⁸⁸ Dotyczy umowy nr AG.I.7.2019 z 22.01.2019 r.

pracowniczego podporządkowania i ustalonej w Urzędzie organizacji. Zgodnie z art. 94 pkt 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁸⁹ pracodawca jest obowiązany w szczególności do organizowania pracy w sposób zapewniający osiągnięcie przez pracowników, przy wykorzystaniu ich uzdolnień i kwalifikacji, wysokiej wydajności i należytej jakości pracy. Również zgodnie z art. 22 § 1² w zw. z art. 22 § 1 Kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, przy czym zgodnie z art. 22 § 1² tej ustawy nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu wymienionych warunków wykonywania pracy.

W związku z powyższym, niedopuszczalnym jest zawarcie umowy zlecenia w celu realizacji zadań, które zwykle mogą być wykonywane na stanowisku pracy, zajmowanym przez urzędnika.

3. Umowę cywilnoprawną z osobą niebędącą pracownikiem Urzędu zawarto pomimo, że stosunek prawny łączący zleceniodawcę z osobą wykonującą pracę na podstawie tego kontraktu zawierał elementy charakterystyczne dla stosunku pracy. Przedmiotem umowy zlecenia⁹⁰ było wykonywanie czynności biurowych w Obwodzie Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski, w tym m.in.: prowadzenie korespondencji oraz dziennika korespondencji, a także podręcznego archiwum, prowadzenie kartotek magazynu podręcznego, wystawianie dokumentów magazynowych przychodowo-rozchodowych, sporządzanie miesięcznych raportów magazynowych, ewidencjonowanie i miesięczne rozliczanie posiłków regeneracyjnych, prowadzenie ewidencji zleconych przez kierownika spraw dotyczących środków transportowych, zakupu paliw, olejów i materiałów, druków ścisłego zarachowania, inwentarza, zatrudnionych pracowników, osób korzystających z pokoi gościnnych, delegacji służbowych, a także wystawianie kart drogowych i przedkładanie ich kierownikowi.

Powyższe naruszało przepisy art. 22 § 1² w zw. z art. 22 § 1 Kodeksu pracy, zgodnie z którymi przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, przy czym nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu wymienionych warunków wykonywania pracy.

Dyrektor Urzędu oraz Główny Inspektor Inspektoratu Ochrony Wybrzeża wyjaśnili m.in., że: *w każdym z Obwodów (...) zatrudniona jest osoba do ww. zadań. Obwód (...) Kanał Piastowski jest specyficzny z uwagi na usytuowanie, tzn. utrudniony dojazd (...). Jest to szczególnie istotne w okresie zimowym, jak też podczas trudnych warunków (...). Od wielu lat praktykowane jest rozwiązanie organizacyjne polegające na zamieszkaniu kierownika Obwodu (wraz z rodziną) na terenie placówki. W takiej sytuacji, prowadzenie biura (...), powierza się, w drodze umowy – zlecenia żonie kierownika. (...) próby znalezienie chętnych do tej pracy były na przestrzeni lat podejmowane wielokrotnie, ale z racji uciążliwości logistycznych i warunków (odległość, dojazdu i relatywnie niskie, w stosunku do uciążliwości wynagrodzenie) nie znaleziono chętnych.*

⁸⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, ze zm.; dalej: Kodeks pracy.

⁹⁰ Umowa nr OW-377.002.19-2 zawarta na okres od 1.01. do 31.12.2019 r.

Zdaniem NIK charakter wskazanych zadań determinował powtarzalność czynności w określonych odcinkach czasowych, miejsce i czas wykonywania pracy, a także podporządkowanie pracodawcy. Ponadto, na podstawie § 38 ust. 6 pkt. 11 regulaminu organizacyjnego wskazane prace stanowiły podstawowe zadania Obwodu Ochrony Wybrzeża, w tym m.in.: prowadzenie gospodarki magazynowej i sporządzanie dokumentacji finansowo-płacowej oraz sprawozdawczości. Tym samym obowiązki zleceniobiorcy stanowiły czynności urzędnicze, których powierzenie powinno nastąpić w ramach umowy o pracę.

(akta kontroli str. 885-887, 910-911, 928-929, 1315, 1318-1330, 1481, 1811, 1885)

4. Zamówienie publiczne na świadczenie usług pocztowych i kurierskich w obrocie krajowym i zagranicznym o wartości do 30 tys. euro zostało udzielone umową⁹¹ z 11.12.2018 r., po skierowaniu zapytania ofertowego tylko do jednego wykonawcy⁹², zamiast z zastosowaniem przewidzianych wewnętrznymi procedurami trybów konkurencyjnych. Z tytułu wskazanego kontraktu w 2019 r. poniesiono wydatki w łącznej wysokości 115,3 tys. zł⁹³.

Na podstawie § 10 ust. 2 pkt 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych⁹⁴ przeprowadzono negocjacje tylko z jednym wykonawcą, przyjmując, że jako jedyny na rynku może świadczyć wskazane usługi, co było niezgodne z § 10 ust. 1 tego regulaminu, w zw. z art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe⁹⁵ i art. 44 ust. 3 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z § 10 ust. 1 regulaminu udzielania zamówień publicznych, podstawową formą udzielenia zamówienia o wartości do 30 tys. euro jest forma zapytania ofertowego. Stosownie do art. 3 pkt 12 Prawa pocztowego, operatorem pocztowym jest przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności pocztowej, na podstawie wpisu do rejestru operatorów pocztowych. Ponadto, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Dyrektor Urzędu oraz Naczelnik Wydziału Gospodarczo-Administracyjnego wyjaśnili m.in., że: *wybrany Wykonawca (...) jako jedyny (...) świadczy kompleksowe usługi wymagane przez Zamawiającego (...): skrytka pocztowa, listy do dwóch kg (...), odbiór korespondencji przez pracownika (...) z placówek/obiektów Zamawiającego (...). Biorąc pod uwagę powyższe Zamawiający nie widzi możliwości zawarcia umowy z innym podmiotem ponieważ żaden wykonawca na rynku nie spełnia wymagań/oczekiwań Zamawiającego. Udzielenie postępowania „częściowego” na usługi pocztowe nie jest rozwiązaniem kompleksowym i może powodować szereg błędów i chaos w dostarczaniu i odbieraniu korespondencji, co przy charakterze i ważności prowadzonych spraw jest niedopuszczalne.(...).*

Zdaniem NIK, z dniem 1.01.2013 r., tj. wejścia w życie Prawa pocztowego rynek usług pocztowych stał się rynkiem otwartym, na którym działalność konkurencyjną prowadzić mogą wszyscy przedsiębiorcy pocztowi, wpisani do

⁹¹ Umowa nr ID nr 400075/P zawarta na okres od 1.01. do 31.12.2019 r.

⁹² Wniosek o udzielenie zamówienia pub. ZZZ-2 (AG.I.3665.1.29.18; PO.II.379.ZZZ-2.402/18) z 19.10.2018 r.

⁹³ W tym wydatki w zbadanej próbie wyniosły 19,9 tys. zł.

⁹⁴ Stanowiącego załącznik do zarządzeń Dyrektora Urzędu w sprawie wprowadzenie w życie Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Morskim w Szczecinie nr: 4 z 20.01.2017 r., ze zm. oraz 12 z 8.04. 2019 r.; dalej: regulamin udzielania zamówień publicznych.

⁹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 2188, ze zm.; dalej: Prawo pocztowe.

rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Stosownie do art. 3 pkt 12 Prawa pocztowego, operatorem pocztowym jest przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności pocztowej, na podstawie wpisu do rejestru operatorów pocztowych. Tym samym wybrany przez Zamawiającego wykonawca nie dysponuje wyłącznym prawem do świadczenia usług pocztowych. Pomimo, że wykonawca ten jest podmiotem wyznaczonym i zobowiązanym do świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym, nie wyklucza to możliwości świadczenia usług pocztowych przez innych operatorów pocztowych. Należy dodać, że zgodnie z art. 17 Prawa pocztowego, potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego wydane przez placówkę pocztową operatora wyznaczonego ma moc dokumentu urzędowego, co oznacza, że w przypadku tego operatora o zachowaniu terminu, np. w sprawie cywilnej, administracyjnej czy podatkowej, decyduje potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej, a w przypadku innych operatorów decydującym będzie potwierdzenie odbioru takiej przesyłki przez jej adresata.

(akta kontroli str. 199-205, 250-261, 1310-1317, 1449-1450, 1518-1523)

5. Wykonawcy usługi przeglądu i serwisu urządzeń do oczyszczania wód opadowych, roztopowych i ścieków przemysłowych z substancji ropopochodnych w Bazie Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu⁹⁶ nie naliczono kary umownej w wysokości 1 438,56 zł za zwłokę w wykonaniu umowy, wynoszącą 10 dni.

Na podstawie § 1 ust. 1 lit. m kontraktu, wykonawca zobowiązany był m.in. do dokonania do 30.11. 2019 r. w Bazie w Świnoujściu przeglądu za II półrocze 2019 r. wskazanych urządzeń. Zgodnie z protokołem odbioru wykonawca wykonał przegląd 10.12.2019 r., tj. z opóźnieniem 10 dni. W dniu 30.12.2019 r. za wykonaną usługę wypłacono wykonawcy wynagrodzenie w wysokości 2 877,12 zł.

Zgodnie z § 9 ust. 2 lit. b umowy wykonawca zobowiązany był m.in. do zapłacenia kary umownej za zwłokę w wykonaniu przeglądów serwisowych w wysokości 1% wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki⁹⁷. Ponadto, na podstawie art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

Naczelnik Wydziału Gospodarczo-Administracyjnego oraz Główny Specjalista Zespołu ds. Techniczno-Remontowych wyjaśnili m.in., że: (...) *nienaliczenie nastąpiło w wyniku (...) przeoczenia, działanie nie było (...) zamierzonym i nie wynikało ze złej woli pracownika.*

W toku kontroli NIK, Zamawiający naliczył 10.02.2020 r. ⁹⁸ wykonawcy karę za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 1 438,56 zł.

(akta kontroli str. 183-198, 1310-1317)

6. Wydatki dotyczące organizacji szkolenia obronnego⁹⁹, o łącznej wartości 2,2 tys. zł brutto¹⁰⁰, dokonane zostały bez wymaganego (na podstawie § 11 ust. 2 i 3 regulaminu udzielania zamówień publicznych) wniosku o udzielenie zamówienia

⁹⁶ Usługa realizowana na podstawie umowy zawartej 24.06.2019 r.

⁹⁷ Wskazane w § 5 ust. 1 lit. a umowy wynagrodzenie wynosiło 14 385,60 zł brutto.

⁹⁸ Nota księgowo-obciążeniowa nr 1/GA/2020 z 10.02.2020 r.

⁹⁹ Z tytułu faktury nr 249/2019 z 17.12.2019 r.

¹⁰⁰ Tj. 1,8 tys. zł netto.

publicznego. Ponadto, pomimo obowiązku wynikającego z § 11 ust. 5 pkt 4 tego regulaminu, treść zapytania ofertowego nie została zamieszczona na stronie internetowej Zamawiającego.

Stosownie do § 11 ust. 2 i 3 Regulaminu udzielania zamówień publicznych, komórka realizująca zamówienie sporządza wniosek na odpowiednim formularzu stanowiącym załącznik do tego Regulaminu, a następnie składa go w formie elektronicznej¹⁰¹ do Zespołu ds. Zamówień Publicznych. Na podstawie § 11 ust. 5 pkt 4 tej procedury zapytanie ofertowe zamieszcza się na stronie internetowej (w zakładce „Zamówienia publiczne”).

Dyrektor Urzędu oraz naczelnik Biura Spraw Obronnych Żegluga wyjaśnili m.in., że: (...) *Ze względu na krótki okres czasu na zrealizowanie przedsięwzięcia oraz wykorzystanie środków finansowych do końca roku pominąłem §11 ust. 2 i 3 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w pełnym zakresie. Nie umieściłem na stronie internetowej zapytania ofertowego. Zapytania bezpośrednio skierowałem do oferentów, którzy mogli spełnić wymagania zawarte w zapytaniu ofertowym. (...). Zapewniam, że w przyszłości dołożę starań aby nie dopuścić do takiego błędu i będę w pełni stosował zasady Regulaminu udzielania zamówień publicznych.(...).*

W konsekwencji powyższego w złożonym do Prezesa UZP rocznym sprawozdaniu o udzielonych w 2019 r. zamówieniach¹⁰², nie wykazano wydatków o wartości 1,8 tys. zł netto z tytułu organizacji tego szkolenia. W poz. X¹⁰³ wskazanego sprawozdania wartość zamówień udzielonych z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy Pzp wykazano w kwocie 8 011,9 tys. zł, zamiast w wartości 8 013,7 tys. zł.

Dyrektor Urzędu oraz kierownik Zespołu ds. Zamówień Publicznych wyjaśnili, m.in. że: (...) *te wydatki nie zostały ujęte w rocznym sprawozdaniu złożonym Prezesowi UZP, ponieważ zrealizowane zostały z pominięciem procedur wymaganych Regulaminem udzielania zamówień publicznych (...). Do Zespołu ds. Zamówień Publicznych nie został złożony wniosek o udzielenie zamówienia publicznego (...).*

Na podstawie § 1 pkt 10 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania¹⁰⁴ roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach składane przez zamawiającego zawiera łączną wartość udzielonych zamówień, bez podatku od towarów i usług, które zostały udzielone z wyłączeniem procedur określonych w ustawie Pzp na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy.

(akta kontroli str. 33-48, 49-75, 199-205, 285-287 1450-1451, 1509-1514)

7. W przypadku trzech zawartych umów na realizację zleconych przez Urząd zadań, zmian kontraktów dokonywano po upływie terminów ich obowiązywania, w tym:
 - a) umowę¹⁰⁵ zawartą 26.08.2019 r., po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego na realizację prac konserwacyjno-remontowych i wymianę systemu odbojowego z terminem wykonania do 29.11. 2019 r.¹⁰⁶, zmieniono:

¹⁰¹ Za pośrednictwem systemu eDOK.

¹⁰² Sprawozdanie nr ZP-SR/82500-2019 złożone 5.02.2020 r.

¹⁰³ Pn. Zamówienia udzielone z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy.

¹⁰⁴ Dz. U. poz. 2038.

¹⁰⁵ Umowa nr PO.II.370.20.19 o wartości 228 tys. zł brutto (badaniem objęto wydatki na kwotę 228 tys. zł).

¹⁰⁶ Po zmianie aneksem nr 1 z 12.11.2019 r.

- siedem dni po terminie realizacji przedmiotu umowy, tj. aneksem nr 2¹⁰⁷, podpisanym elektronicznie 6.12.2019 r., którym - ze względu na niesprzyjające warunki na morzu - wydłużono termin obowiązywania kontraktu do 3.12.2019 r.,
- trzy dni po terminie realizacji przedmiotu umowy (zmienionym aneksem nr 2, podpisanym elektronicznie 6.12.2019 r.) aneksem nr 3¹⁰⁸, którym - ze względu na niesprzyjające warunki na morzu - wydłużono termin obowiązywania kontraktu do 8.12.2019 r.,
- jeden dzień po terminie realizacji przedmiotu umowy (zmienionym aneksem nr 3, podpisanym 6.12.2019 r.) aneksem nr 4¹⁰⁹ podpisanym 9.12.2019 r., którym - ze względu na niesprzyjające warunki na morzu - wydłużono termin realizacji kontraktu do 13.12.2019 r.

Na skutek powyższego w okresach: od 30.11. do 6.12.2019 r., od 4 do 6.12.2019 r. oraz od 8 do 9.12.2019 r., faktyczne przystąpienie wykonawcy do wykonywania czynności nastąpiło w sposób ustny lub dorozumiany, co było niezgodne z art. 139 ust. 2 ustawy Pzp. Stosownie do tych przepisów umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej. Przy czym aneks do umowy stanowi jej integralną część.

Dyrektor Urzędu oraz naczelnik Wydziału Dróg i Budowli Morskich wyjaśnili m.in., że: (...) w przypadku aneksów (...), pisma Wykonawcy były dostarczone w ostatnim dniu obowiązywania umowy, pod koniec dnia pracy. Z tego względu rejestracja może odbyć się w dniu następnym. Jest to czasami niemożliwe ze względu na wcześniej zaplanowane delegacje służbowe. Ze względu na procedury rejestracji dokumentów w elektronicznym systemie (...) czas potrzebny na podpisanie dokumentów zostaje wydłużony. Wersja papierowa dokumentów zostaje podpisana dopiero po zakończeniu ścieżki akceptacji w systemie e-DOK podpisem Dyrektora Urzędu, i również wymaga podpisu wszystkich osób ujętych w ścieżce akceptacji w systemie (...).

(akta kontroli str. 199-232, 1310-1317, 1445-1446)

- b) umowę¹¹⁰ zawartą 5.10.2018 r., po przeprowadzeniu zapytania ofertowego na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczącej remontu nabrzeża Barkowego wraz z remontem kanalizacji deszczowej oraz zabezpieczeniem pali na pomostach: Pasażerskim i Spacerowym w Kamieniu Pomorskim - z terminem wykonania do 31.05.2019 r. - zmieniono 24 dni po terminie realizacji umowy. Aneksem nr 1 zawartym 24.06.2019 r., wydłużono termin (ze względu na przedłużające się procedury wydawania pozwoleń wodnoprawnych) obowiązywania kontraktu do 8.07.2019 r. Wniosek wykonawcy o przedłużenie terminu umowy wpłynął 4.06.2019 r., tj. cztery dni po terminie wyznaczonym na realizację przedmiotu zamówienia. Na skutek powyższego w okresie od 1 do 24.06.2019 r. faktyczne przystąpienie wykonawcy do wykonywania czynności nastąpiło w sposób ustny lub dorozumiany, co było niezgodne z § 13 ust. 1 kontraktu. Na podstawie tego przepisu wszelkie zmiany umowy mogły być dokonywane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Dyrektor oraz naczelnik Wydziału Dróg i Budowli Morskich wyjaśnili m.in., że: 31.05.2019 r. Wydział (...) został powiadomiony przez Wykonawcę zadania, iż z przyczyn osobistych (losowych) nie ma możliwości

¹⁰⁷ Z mocą obowiązującą od 28.11.2019 r.

¹⁰⁸ Z mocą obowiązującą od 3.12.2019 r.

¹⁰⁹ Z mocą obowiązującą od 8.12.2019 r.

¹¹⁰ Umowa nr DBM.II.379.ZZP-2.351.18 o wartości 111,3 tys. zł (zbadano wydatki na kwotę 103,5 tys. zł).

dostarczenia pisma z prośbą o przedłużenie terminu wykonania prac projektowych. W możliwym dla niego jak najszybszym czasie dostarczył pismo, tj. 4.06.2019 r. Po otrzymaniu pisma Wykonawcy zaproponowano treść odpowiedzi (...). Pod uwagę zostały wzięte okoliczności wynikające z przedłużającej się procedury wydawania pozwoleń wodnoprawnych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. (...). 19.06.2019 r. Wydział (...) dostał pismo od Wykonawcy zadania o wydaniu decyzji wodnoprawnych. Niezwłocznie po tym, w możliwie jak najszybszym czasie, został sporządzony aneks nr 1 z uwzględnieniem przedłużenia terminu wykonania umowy (...). Kontrolowany (...) wskazuje, że fakt podpisania aneksów po terminie przewidzianym na wykonanie umowy wynikał z dynamiki samego procesu ich realizacji. Należy przy tym podkreślić, że same umowy, pomimo upływu przewidzianych w nich terminów, w dalszym ciągu obowiązywały i siłą rzeczy były kontynuowane, niezależnie od tego czy opóźnienie w ich realizacji było uzasadnione i potwierdzone w sposób niezwłoczny na piśmie czy też nie. Biorąc pod uwagę fakt, w jakim terminie wykonawcy składali wnioski o zmianę terminu wykonania umowy, jak również konieczność przeanalizowania ich zasadności (kary umowne czy aneks terminowy do umowy) – Kontrolowany nie miał możliwości pisemnego zwerbalizowania swojej decyzji w okresie pierwotnego obowiązywania umowy. (...);

(akta kontroli str. 199-205, 233-247, 1310-1317, 1446-1447)

- c) umowę¹¹¹ zawartą 12.03.2019 r. na świadczenie usług kompleksowego utrzymania czystości w obiektach Urzędu oraz terenach przyległych, z terminem wykonania do 13.05.2019 r. zmieniono:
- jeden dzień po terminie realizacji przedmiotu umowy, tj. obowiązującym od 14.05.2019 r. aneksem, którym wydłużono termin realizacji kontraktu do 28.06.2019 r.,
 - trzy dni po terminie realizacji przedmiotu umowy, tj. obowiązującym od 1.07.2019 r. aneksem, którym wydłużono termin realizacji kontraktu do 31.07.2019 r.

Powyższe było niezgodne z § 11 umowy (12.03.2019 r.), na podstawie którego wszelkie zmiany kontraktu mogły być dokonywane pisemnie pod rygorem nieważności.

Dyrektor oraz naczelnik Wydziału Administracyjno-Gospodarczego wyjaśnili m.in., że: w związku z unieważnieniem postępowania na kompleksowe utrzymanie czystości w obiektach Urzędu (...) na 2019 r., zachodziła potrzeba sporządzenia ZZP-1 w trybie „z wolnej ręki” w zakresie utrzymania czystości w Kapitanacie Portu w Świnoujściu, zawartej z konsorcjum firm: (...) oraz ZZP-1 w trybie „z wolnej ręki” w zakresie utrzymania czystości w Budynku Czerwonego Ratusza oraz Kapitanatu Portu w Szczecinie (...). Umowy przestały obowiązywać z dniem 13.05.2019 r., w związku z czym powinny zostać przedłużone od 14.05.2019 r. do 28.06.2019 r. na czas rozstrzygnięcia ponownego przetargu. Po uzgodnieniach mailowych oraz telefonicznych firmy, które do tej pory świadczyły usługi w obiektach Urzędu, zgodziły się je kontynuować (...). Aneks, który wszedł w życie 1.07.2019 r. i wydłużył termin realizacji umowy do 31.07.2019 r. został podpisany, ponieważ wystąpiła konieczność przedłużenia aktualnie obowiązującej umowy (...). Po rozstrzygnięciu postępowania nowo wybrana firma została

¹¹¹ Umowa nr AG.I.375.1.26.19, PO.II.3790.62.19 o wartości 23 tys. zł (zbadano wydatki na kwotę 23 tys. zł).

błędnie poinformowana o terminie rozpoczęcia umowy, w związku z tym (...) usługa sprzątnia była kontynuowana i wykonywana przez kolejny miesiąc.
(akta kontroli str. 199-205, 395-404, 1310-1317, 1448-1449)

Powyższe nieprawidłowości wskazują, że nie został zrealizowany wniosek, sformułowany po kontroli NIK P/19/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2018 r., o treści: *dokonywanie zmian terminów wykonania umów przed upływem ich obowiązywania mimo, że Dyrektor Urzędu pisemnie poinformował NIK o sposobie jego wykonania i podjętych działaniach*¹¹².
(akta kontroli str. 1269-1271)

8. Zamawiający nie zawiadomił Prezesa UZP o wszczęciu 4.12.2019 r., w trybie zamówienia z wolnej ręki¹¹³, postępowania o wartości 314,5 tys. euro wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego zastosowania trybu.

Stosownie do art. 67 ust. 2 ustawy Pzp, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi¹¹⁴, zamawiający w terminie trzech dni od wszczęcia postępowania zawiadamia Prezesa UZP o jego wszczęciu, podając uzasadnienie faktyczne i prawne zastosowania trybu udzielenia zamówienia.

Dyrektor Urzędu oraz Starszy specjalista Zespołu Zamówień Publicznych¹¹⁵ wyjaśnili m.in., że: (...) *uchylenie to, nie wynikało z celowego działania, chęci zaniechania tej czynności lub ukrycia zamówienia powtarzającego, lecz z niezamierzonej błędnej interpretacji (...).*

(akta kontroli str. 76-78, 139-152, 160-164, 169, 1274-1277)

9. W postępowaniu prowadzonym w trybie zamówienia z wolnej ręki, pn. Sztuczne zasilenie brzegu w Międzywodziu km: 393,40-394,00 – prace powtarzające, Zamawiający żądał od wykonawcy złożenia odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, pomimo że nie przewidziano wykluczenia wykonawcy na podstawie przesłanki fakultatywnej, wynikającej z art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy Pzp, tj. w stosunku do którego otwarto likwidację lub którego upadłość ogłoszono.

Na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy Pzp oraz w zw. z § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia¹¹⁶, zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, w tym odpisu z właściwego rejestru tylko w sytuacji, gdy przewidział wykluczenie wykonawcy na podstawie przesłanki fakultatywnej.

Dyrektor Urzędu oraz Starszy specjalista wyjaśnili m.in., że: (...) *postępowanie prowadzone w trybie z wolnej ręki było konsekwencją przewidzianych do udzielenia w postępowaniu prowadzonym uprzednio - w trybie przetargu nieograniczonego - zamówień powtarzających, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp. W postępowaniu tym przesłanka wynikająca z art. 24 ust. 5 pkt 1 została przewidziana. Zamawiający przyjął, że w postępowaniu prowadzonym*

¹¹² Pismem z 29.04.2019 r. (znak: DU.091.1.7.19).

¹¹³ Pn. Sztuczne zasilenie brzegu w Międzywodziu km: 393,40-394,00 – prace powtarzające; wartość umowy wynosiła 1 356,2 tys. zł (badaniem objęto wydatki na kwotę 1 356,2 tys. zł).

¹¹⁴ Tj. wartość 144 tys. euro.

¹¹⁵ Dalej: Starszy specjalista.

¹¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1126, ze zm.

w trybie z wolnej ręki, zasadnym będzie potwierdzenie przez Wykonawcę braku podstaw wykluczenia, wynikających z tej przesłanki.

(akta kontroli str. 76-78, 139-152, 160-164, 1274-1277)

10. Zamawiający nierzetelnie dokumentował postępowanie pn. Sztuczne zasilenie brzegu w Międzywodziu km: 393,40-394,00 – prace powtarzające¹¹⁷, poprzez brak wskazania w protokole potwierdzającym jego przebieg dat: zakończenia i zatwierdzenia prac komisji przetargowej, a także zatwierdzenia przez Zamawiającego¹¹⁸ wyniku postępowania oraz protokołu¹¹⁹. Ponadto, Kierownik Zamawiającego¹²⁰ oraz Członkowie komisji przetargowej¹²¹ nie opatrzyli datą oświadczenia złożonego na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp.

Zgodnie z art. 96 ust. 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy Pzp, zamawiający w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia sporządza protokół zgodnie ze wzorem oraz zakresem dodatkowych informacji, określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹²².

Stosownie do art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, w formie pisemnej oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp, a przed odebraniem oświadczenia, kierownik zamawiającego lub osoba, której powierzył czynności w postępowaniu, uprzedza osoby składające oświadczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Tym samym obowiązek złożenia ww. oświadczenia aktualizuje się w ramach toczącego się postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Dyrektor Urzędu oraz Starszy specjalista wyjaśnili m.in., że: (...) *w odniesieniu braku w protokole z postępowania dat zakończenia prac komisji przetargowej, zatwierdzenia prac komisji i wyniku postępowania informuję, że doszło do nieumyślnego uchybienia, które to w ocenie Zamawiającego nie miało istotnego wpływu na przebieg i wynik postępowania. (...). Daty te widnieją w dokumentach stanowiących załączniki do protokołu, nie zostały natomiast wpisane w poszczególne części protokołu, co wynikało z niedopatrzenia. (...). W odniesieniu do braków dat w oświadczeniach złożonych na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Pzp Kierownika Zamawiającego i Członków komisji przetargowej informuję, że doszło do nieumyślnego uchybienia, polegającego na niewpisaniu w odpowiednim miejscu dat, które to w ocenie Zamawiającego nie miało wpływu na nieważność złożonych oświadczeń woli osób podpisujących przedmiotowe oświadczenia.*

(akta kontroli str. 76-78, 139-149, 156-159, 1274-1277)

11. Umowy zlecenia z osobami fizycznymi zawierały niezgodne ze stanem faktycznym zapisy lub zmian ich treści dokonywała osoba niebędąca stroną kontraktu, w tym:

– w trzech przypadkach¹²³ strony oświadczyły, że Wykonawca jest pracownikiem Zamawiającego, a obowiązki wynikające z umowy nie

¹¹⁷ Postępowanie prowadzone w trybie zamówienia z wolnej ręki.

¹¹⁸ Odpowiednio: pkt 16, ppkt 1 oraz pkt 16 ppkt 3 protokołu.

¹¹⁹ Pkt 25 protokołu.

¹²⁰ Tj. Dyrektor Urzędu.

¹²¹ Łącznie trzy osoby.

¹²² Dz.U. poz. 1128.

¹²³ Tj.: w umowach nr: 3/SP/2019 z 16.01.2019 r. na przygotowanie i przekazanie do archiwum akt osobowych byłych pracowników Urzędu; AG.II.2.2019 z 22.01.2019 r. na usługi wydawania kluczy do pokoi gościnnych,

pokrywają się z zakresem obowiązków wynikających z umowy o pracę i będą wykonywane poza godzinami pracy, przy czym zgodnie ze stanem faktycznym¹²⁴ Zleceniobiorca nie był pracownikiem Urzędu.

Dyrektor Urzędu, naczelnik Wydziału Spraw Pracowniczych, zastępca naczelnika Wydziału Gospodarczo-Administracyjnego oraz naczelnik Wydziału Energetycznego wyjaśnili, m.in.: że (...) *nastąpiła oczywista pomyłka. Zleceniobiorca był wcześniej pracownikiem Urzędu. (...)*;

- w trzech przypadkach¹²⁵ strony oświadczyły, że umowy zostały zawarte 1.01.2019 r. (w Nowy Rok), tj. w dzień wolny od pracy.

Zgodnie z art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy¹²⁶, dniem wolnym od pracy jest 1 stycznia - Nowy Rok.

Dyrektor Urzędu oraz zastępca naczelnika Wydziału Oznakowania nawigacyjnego wyjaśnili m.in., że: (...) *omyłkowo na umowie przystawiono pieczętkę datownika ustawioną na datę 1.01.2019 r. zamiast na poprawną datę 2.01.2019 r.*

Dyrektor Urzędu oraz Główny Inspektor Inspektoratu Ochrony Wybrzeża wyjaśnili m.in., że: (...) *skoro umowy wchodzi w życie z od początku roku (...), to w nagłówkach winna być ta właśnie data. Nie miało to żadnego wpływu na wynagrodzenie w skali miesiąca;*

- w dwóch przypadkach osoba niebędąca stroną dokonała¹²⁷ zmian kontraktu, polegających na poprawieniu maksymalnego wymiaru zleconych godziny pracy, przy czym zmiany nie zostały pisemnie zaakceptowane przez zleceniodawcę i zleceniobiorcę¹²⁸, co było niezgodne z rozdziałem 3 pkt 1 w zw. z rozdziałem 4 pkt 8 regulaminu przygotowywania i podpisywania umów w Urzędzie¹²⁹.

Na podstawie wskazanych przepisów podstawową formą zawarcia umowy jest forma pisemna, przez co należy rozumieć dokument podpisany przez obydwie strony umowy, a w przypadku wprowadzania uzupełnień lub zmian do umowy stosuje się tryb postępowania określony jak do jej zawarcia.

Dyrektor Urzędu oraz Główny Inspektor Inspektoratu Ochrony Wybrzeża wyjaśnili m.in., że: (...) *jest to ewidentne przeoczenie na etapie przygotowywania umowy. Zmian (...) dokonano przy planowaniu umów zleceń (...). Główny Inspektor został pouczony o właściwej procedurze wprowadzania zmian do umów.*

W ocenie NIK wskazane błędy w działaniach pracowników Urzędu były działaniami nierzetelnymi.

(akta kontroli str. 550-553, 606-608, 635-637, 646-648, 885-890, 1315, 1318-1327, 1478-1483, 1804-1807, 1835-1838)

wydawania pościeli oraz sprzątania pokoi gościnnych w Latarni Morskiej w Niechorzu oraz E.2704.7.1.19 z 2.01.2019 r. na prace konserwacyjne wózka podnośnikowego w Bazie Oznakowania Nawigacyjnego w Świnoujściu.

¹²⁴ Informacja Naczelnika Wydziału Spraw Pracowniczych z 13.02.2020 r.

¹²⁵ W tym umowy nr: ON.II.3790.5.1.18 na m.in. kontrolę rurociągu refulacyjnego, cykliczne sprawdzanie głębokości toru wodnego; OW-377.002.19-2 na wykonywanie czynności biurowych w Obwodzie Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski oraz OW-5102/001/19-2 na obsługę jednostek pływających, będących wyposażeniem Obwodu Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski.

¹²⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 90.

¹²⁷ Tj. Główny Inspektor Ochrony Wybrzeża.

¹²⁸ W tym w: § 5 ust. 5 umowy nr OW-377.002.19-2 na wykonywanie czynności biurowych w Obwodzie Ochrony Wybrzeża Kanał Piastowski z 55 na 48 oraz § 6 ust. 2 umowy nr OW-5102/001/19-2 na obsługę jednostek pływających z 43 na 40.

¹²⁹ Regulamin stanowi załącznik do zarządzenia nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu przygotowywania i podpisywania umów w Urzędzie Morskim w Szczecinie.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w 2019 r. zrealizowano na kwotę 135 323,2 tys. zł¹³⁰, co stanowiło 92% planu po zmianach. W porównaniu do roku ubiegłego wartości te wzrosły o 25,5% (o 27 454 tys. zł). Wydatki poniesiono w ramach Programów Operacyjnych: Infrastruktura i Środowisko 2014-2020¹³¹, Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020¹³², Polska Cyfrowa 2014-2020¹³³ oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020¹³⁴. W ramach tych projektów największe środki poniesiono na zakupy inwestycyjne¹³⁵, wydatki inwestycyjne¹³⁶ oraz zakup usług pozostałych¹³⁷.

Ze środków pochodzących z przyznanych rezerw celowych o łącznej wartości 66 360,5 tys. zł wydatkowano 64 419,1 tys. zł, tj. 97,1%¹³⁸. Środki niewykorzystane w wysokości 1 941,4 tys. zł nie wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu¹³⁹. Objęte badaniem wydatki na kwotę 53 974,5 tys. zł¹⁴⁰ wykorzystano w 96,5%¹⁴¹ i zgodnie z przeznaczeniem. Przyczyny niewykorzystania przyznanych środków w wysokości 1 941,4 tys. zł zaistniały po ich otrzymaniu¹⁴².

(akta kontroli str. 123-129, 1332-1335, 1337-1338, 1507, 1547-1549, 1554-1555)

Zgodnie ze sprawozdaniem budżetowym (Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej)¹⁴³ wydatki stanowiące wkład UE i budżetu państwa wyniosły odpowiednio 176,7 tys. zł i 23 942 tys. zł. Wydatki te poniesiono w ramach: Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego oraz Programów

¹³⁰ Wydatki zaklasyfikowane z czwartą cyfrą „7”.

¹³¹ W tym w wysokości 118 256,8 tys. zł na projekty pn.: Zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża; Modernizacja toru wodnego Świnoujście-Szczecin do głębokości -12,5 m; Nostrimaris - budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających oraz Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego od strony morza w tym morskich wód wewnętrznych we właściwości Urzędu Morskiego w Szczecinie.

¹³² W tym w wysokości 354,1 tys. zł na projekty pn.: Projekt planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1:200 000; Opracowanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich - porty w obszarze kompetencji Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz Opracowanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich (morskich wód wewnętrznych) dla Zalewu Szczecińskiego i Zalewu Kamieńskiego.

¹³³ W tym w wysokości 1 370,7 tys. zł na projekty pn.: System Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej (SIPAM) oraz Wdrożenie innowacyjnych e-usług o wysokim poziomie dojrzałości w zakresie rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m.

¹³⁴ Dalej: RPO WZ 2014-2020; tym w wysokości 15 341,6 tys. zł na projekty pn.: Zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie; Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Policach oraz Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy.

¹³⁵ Tj. 62,4 tys. zł, co stanowiło 46,1% wydatków ogółem.

¹³⁶ Tj. 54,1 tys. zł, co stanowiło 40% wydatków ogółem.

¹³⁷ Tj. 17,7 tys. zł, co stanowiło 13,1% wydatków ogółem.

¹³⁸ W tym na realizację zadań pn.: Zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża, wykonanie umocnienia brzegu morskiego; Wdrożenie innowacyjnych e-usług o wysokim poziomie dojrzałości w zakresie rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m; Budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających; Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych we właściwości Urzędu Morskiego w Szczecinie; Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m.

¹³⁹ Nie zgłoszono zapotrzebowania na środki.

¹⁴⁰ W tym środki przeznaczone na sfinansowanie zadań w części 83, poz. 98 pn.: Budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających (na kwotę 40 132,7 tys. zł); Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych we właściwości Urzędu Morskiego w Szczecinie (na kwotę 107,6 tys. zł); Zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża, wykonanie umocnienia brzegu morskiego (na kwotę 3 527,6 tys. zł), Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m (na kwotę 10 206,6 tys. zł).

¹⁴¹ W odniesieniu do badane j próby.

¹⁴² Dotyczy zadania polegającego na wydobyciu z dna akwenu obiektów niebezpiecznych oraz bezpiecznych o masie 20 kg, w ramach projektu pn. Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

¹⁴³ Dalej: UE.

Operacyjnych: Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Polska Cyfrowa 2014-2020, Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, RPO WZ 2014-2020.

Szczegółową kontrolą objęto próbę wydatków poniesionych w zakresie realizacji projektów z udziałem środków z budżetu UE na łączną kwotę 14 483,5 tys. zł, co stanowiło 60,5% wydatków ogółem (23 942 tys. zł)¹⁴⁴. Wydatki te zrealizowano prawidłowo, w granicach kwot określonych w planie finansowym oraz przeznaczono je na cele określone w umowach.

(akta kontroli str. 1328-1330, 1552-1553)

2.3 Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W efekcie poniesionych nakładów finansowych w 2019 r. w Urzędzie uzyskano m.in. następujące efekty rzeczowe:

- w ramach budowy dwóch wielozadaniowych jednostek pływających: wyposażanie pomieszczeń pierwszej jednostki, cięcie blach oraz położenie stępki drugiej jednostki pływającej, a także wstawienie nadbudówek, układanie kabli oraz wodowanie z pochylni obu jednostek¹⁴⁵;
- budowę ostróg brzegowych, w tym: w Pobierowie¹⁴⁶ oraz na odcinkach Trzęsacz-Rewal, Dziwnów-Dziwnówek wraz z usunięciem niebezpiecznych obiektów z plaży i dna morza w rejonie przebudowy¹⁴⁷;
- zaprojektowanie oraz wykonanie robót budowlanych – pogłębiarskich na torze podejściom do portu w Stepnicy¹⁴⁸;
- zakup łodzi pneumatycznych¹⁴⁹;
- wykonanie projektu wykonawczego dla modernizacji obiektów Bazy Oznakowania Nawigacyjnego Urzędu, a także usunięcie obiektów ferromagnetycznych i niebezpiecznych na torze wodnym Świnoujście-Szczecin¹⁵⁰;
- w zakresie budowy i wdrożenia systemu teleinformatycznego „REJA24”: program funkcjonalny oraz techniczny, prototyp systemu, oprogramowanie standardowe, sprzęt komputerowy i urządzenia wielofunkcyjne¹⁵¹;

¹⁴⁴ Dobór próby metodą MUS (z losowania nie wyłączono wydatków ujętych w klasyfikacji budżetowej z czwartą cyfrą „8” oraz „9”).

¹⁴⁵ Dotyczy projektu pn.: Budowa dwóch wielozadaniowych jednostek pływających; zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.2. Administracja morska, bezpieczeństwo żeglugi morskiej i ratownictwo morskie, działanie 19.3.2.2 System monitorowania i oznakowania.

¹⁴⁶ Dotyczy projektu pn.: Budowa sześciu ostróg brzegowych w Pobierowie km: 376,95-377,55, zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.3. Ochrona brzegów i ograniczenie oddziaływania na środowisko morskie, działanie 19.3.3.1 Ochrona brzegów morskich.

¹⁴⁷ Dotyczy projektu pn.: „Zabezpieczenie zagrożonych odcinków zachodniego wybrzeża”; zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.3. Ochrona brzegów i ograniczenie oddziaływania na środowisko morskie, działanie 19.3.3.1 Ochrona brzegów morskich.

¹⁴⁸ Dotyczy projektu pn.: Poprawa infrastruktury dostępowej do portu w Stepnicy; zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.5. Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza, działanie 19.3.5.1 Pogłębianie i utrzymanie torów wodnych i podejściowych.

¹⁴⁹ Dotyczy projektu pn.: Zakup jednostek pływających służących poprawie bezpieczeństwa na obszarze właściwości terytorialnej Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.2. Administracja morska, bezpieczeństwo żeglugi morskiej i ratownictwo morskie, działanie 19.3.2.2 System monitorowania i oznakowania.

¹⁵⁰ Dotyczy projektu pn. Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m; zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.5. Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza, działanie 19.3.5.2 Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów.

¹⁵¹ Dotyczy projektu pn. Wdrożenie innowacyjnych e-usług o wysokim poziomie dojrzałości w zakresie rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m; zadanie 19.3. Transport morski i Żegluga śródlądowa, podzadanie 19.3.2. Administracja morska, bezpieczeństwo żeglugi morskiej i ratownictwo morskie, działanie 19.3.2.6 Administracja morska.

- zakup sprzętu: transportowego¹⁵², nawigacyjnego¹⁵³, informatycznego wraz z oprogramowaniem¹⁵⁴, a także maszyn i urządzeń¹⁵⁵.

(akta kontroli str. 106-118, 125-127, 1310-1317, 1333, 1335, 1337, 1540-1542, 1902-1903)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Objęte badaniem wydatki na roboty budowlane, dostawy, towary i usługi zostały poniesione zgodnie z planem finansowym na 2019 r. i zakresem rzeczowym Urzędu, służyły realizacji celów i zadań jednostki oraz przynosiły wymierne efekty rzeczowe. Wydatki zostały zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, z wyjątkiem kwoty 1 888,8 tys. zł., która została poniesiona niezgodnie z przepisami dokonywania wydatków lub zamówień publicznych. Wymiar finansowy oraz zakres stwierdzonych nieprawidłowości świadczy o nieskuteczności sprawowanego nadzoru w obszarze wydatków.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania w Urzędzie sprawozdań za 2019 r., w tym:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki (dysponenta trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 1432-1441)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁵² W tym: trzech samochodów przeznaczonych do wykonywania czynności statutowych Urzędu, przyczepy leśnej do zrywki drewna, koparko-ładowarki, dwóch pojazdów typu ATV - do inspekcji wybrzeża morskiego w skrajnie trudnych warunkach terenowych.

¹⁵³ W tym: systemu echosondy wielowiązkowej.

¹⁵⁴ W tym m.in.: serwerów, biblioteki do tworzenia kopii zapasowych, macierzy dyskowych, sprzętowego modułu bezpieczeństwa oraz sprzętowej ochrony przed spamem.

¹⁵⁵ W tym m.in.: myjki wysokociśnieniowej do czyszczenia pław oraz jednostek pływających, agregatu prądotwórczego, klimatyzatorów do serwerowni i systemu rejestracji korespondencji głosowej.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi
- Stan prawny związany z 55 umowami zawartymi na zakup energii elektrycznej wymaga uregulowania, aby wydatki z tego tytułu ponoszone były w sposób celowy i oszczędny oraz z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a także optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.
- Wnioski
1. Ustalanie wartości szacunkowej zamówienia na usługi sprzątnięcia obiektów Urzędu jako łącznej wartości zamówienia dla wszystkich obiektów.
 2. Wyeliminowanie przypadków zastępowania umów o pracę umowami zlecenia oraz zawierania umów cywilnoprawnych zbieżnych z zakresem obowiązków pracowników i komórek organizacyjnych Urzędu.
 3. Stosowanie trybów konkurencyjnych w przypadku udzielania zamówienia na usługi pocztowe.
 4. Dokonywanie wydatków poniżej 30 tys. euro. w sposób oszczędny oraz z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a także optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.
 5. Dokonywanie zmian kontraktów jedynie przed upływem terminu ich obowiązywania.
 6. Zawiadamianie Prezesa UZP o wszczęciu postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki w przypadkach wskazanych obowiązującymi przepisami.
 7. Żądanie od wykonawców jedynie niezbędnych dokumentów do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
 8. Rzetelne dokumentowanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.
 9. Zawieranie w umowach zlecenia z osobami fizycznymi uregulowań zgodnych ze stanem faktycznym.
 10. Dokonywanie zmian w umowach zawartych z osobami fizycznymi wyłącznie przez Strony kontraktu.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 27 marca 2020 r.

Kontroler
Katarzyna Kozłowska
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

